

**Latvijas Republikas
Valsts kontroles
publiskais gada pārskats
2009**

Gada pārskats 2009

SATURS

Valsts kontroleres priekšvārds	3
1. Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības un uzdevumi	4
2. Valsts kontroles tiesiskais regulējums un struktūra	5
3. Valsts kontroles Stratēģiskās attīstības plāna īstenošana	7
3.1. Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošana	7
3.2. Valsts kontroles resursu attīstība	15
3.3. Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšana	17
4. Valsts kontroles revīzijas darba rezultāti	24
4.1. Likumības revīzijas	24
4.2. Finanšu revīzijas	51
5. Prioritārie darbības virzieni nākamajā gadā	55
1.pielikums. Valsts kontroles budžets	57
2.pielikums. Valsts kontrolē 2009.gadā veiktie auditi	58

Gada pārskats 2009

Godātie lasītāji!

Valsts kontrole, strādājot neatkarīgi, atbildīgi un profesionāli, arī 2009.gadā ir spējusi sasniegt izvirzītos mērķus, kas ir būtiski situācijā, kad ekonomiskās izaugsmes atjaunošanai valstij svarīgs ir katrs lats un pat santīms.

Kopumā Valsts kontrole pagājušā gadā pabeidza 58 revīzijas, tai skaitā 31 finanšu revīziju un 27 likumības revīzijas. Īpaša uzmanība revīzijās tika pievērsta valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu racionālai un lietderīgai izlietošanai.

Lai arī Valsts kontroles ieteikumu ieviešana pēc iepriekš veiktajām revīzijām ir veicinājusi valsts pārvaldes, finanšu vadības un likumdošanas pilnveidošanu, Valsts kontrole vēl arvien revīzijās konstatē nelikumīgu vai nelietderīgu rīcību ar valsts resursiem vai šādas iespējamības riskus dažādos apjomos. Veiktajās revīzijās esam norādījuši uz faktiem, ka resursi nav izlietoti atbilstoši noteiktajiem mērķiem, pieņemtie lēmumi nav bijuši uzdevumiem atbilstoši, noslēgtie līgumi ir neizdevīgi vai nav ekonomiski pamatoti, dažādu projektu īstenošanas gaitā valstij radīti papildu izdevumi, kā arī valsts institūcijas nav meklējušas visas iespējas, kā ietaupīt līdzekļus un ierobežot nelietderīgus izdevumus.

Valsts kontrole nosoda bezatbildīgu un nevērīgu nodokļu maksātāju resursu apsaimniekošanu un uzsver, ka tās ir likumsakarīgas sekas tam, ka valstī kopumā nepastāv sistēma resursu novirzīšanai konkrēta politikas vai darbības rezultāta sasniegšanai un trūkst izpratnes par atbildību lietderīgi rīkoties ar valsts līdzekļiem. Tāpēc Valsts kontrole augstākajā līmenī ir aktīvi aicinājusi diskutēt par veidiem, kā veicināt politisko atbildīgumu Latvijā un kā to stiprināt tiesiskā līmenī, kā arī sniegusi ieteikumus normatīvo aktu pilnveidošanai. Valsts kontrole pauž stingru nostāju, ka valstij ir jādefinē konkrēti sasniedzamie rezultāti un valsts attīstības prioritātes gan īstermiņa, gan ilgtermiņa skatījumā, lai tā spētu stratēģiski plānot savus resursus un iespējami lietderīgi tos izmantot, kā arī par to izlietošanu atbildīgi un atklāti atskaitīties.

Ar savu darbu un sasniegtajiem rezultātiem esam spējuši saglabāt augsto iedzīvotāju uzticēšanos Valsts kontroles darbam. Strādājot sabiedriskā labuma, valsts izaugsmes, iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanas mērķu vārdā, šī atzinība ir svarīga gan Valsts kontrolei kā institūcijai, gan katram tās darbiniekam.

Valsts kontrole arī turpmāk iestāsies par sabiedrības interesēm un veiks savu darbu kvalitatīvi, profesionāli un godprātīgi.

Latvijas Republikas valsts kontroliere
Inguna Sudraba

Gada pārskats 2009

---

1. Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības un uzdevumi

Valsts kontrole ir neatkarīga, koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde, būtiska finanšu sistēmas sastāvdaļa, kas darbojas sabiedrības interesēs, nodrošinot uzraudzību valsts un pašvaldību līdzekļu un mantas lietderīgai un efektīvai izmantošanai.

Valsts kontrole ir viena no sešām konstitucionālajām valsts varas iestādēm Latvijā un ir pakļauta vienīgi likumam.

Misija

Sekmēt:

- efektīvu un likumīgu sabiedrisko līdzekļu (nodokļu maksātāju naudas) izlietojumu;
- finanšu pārvaldības attīstību un atbildību par izlietotajiem līdzekļiem;
- godīgu un caurskatāmu lēmumu pieņemšanas procesu publiskajā sektorā.

Vīzija

Palīdzēt valstij gudri pārvaldīt un izlietot resursus.

Valsts kontroles vērtības

Atbildība, atklātība un attīstība.

Uzdevumi

Valsts kontrole ar savu rīcību:

- sekmē finanšu kontroles sistēmas attīstību valstī;
- sekmē likumu ievērošanu;
- mazina kļūdu un pārkāpumu risku;
- sekmē iekšējā audita attīstību un iekšējo revīzijas dienestu atbildības palielināšanos;
- sekmē iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanu;
- veicina likumu un citu normatīvo dokumentu pilnveidošanu, pamatojoties uz revīzijās izdarītajiem secinājumiem.

Lai nodrošinātu noteikto uzdevumu izpildi, Valsts kontrole atbilstoši Valsts kontroles likumam:

- katru gadu sniedz Saeimai atzinumu par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (to finansiālo stāvokli);
- katru gadu sniedz atzinumus par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sastādīšanas pareizību;
- iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam ziņojumu par finanšu revīzijām tajās revidējamās vienībās, kurām sniegti Valsts kontroles atzinumi ar piezīmēm, negatīvi atzinumi vai atteikts sniegt atzinumu; par visām Valsts kontroles veiktajām lietderības revīzijām; par īpaši svarīgiem un nozīmīgiem konstatējumiem;

Gada pārskats 2009

- ziņo valsts iestādēm par konstatējumiem, kas skar šo iestāžu darbību, kā arī tiesībsardzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem;
- sadarbojas savas kompetences ietvaros ar Eiropas Savienības institūcijām un citām starptautiskām organizācijām vai institūcijām.

2. Valsts kontroles tiesiskais regulējums un struktūra

Valsts kontroles tiesiskais statuss

Latvijas Republikas Satversmes 87.pants nosaka, ka Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla iestāde, savukārt 88.pants paredz, ka Valsts kontroles iekārtu un kompetences nosaka sevišķs likums.

Valsts kontroles darbību reglamentē:

- Valsts kontroles likums (pieņemts Saeimā 2002.gada 9.maijā, grozījumi: 2004.gada 9.decembrī, 2005.gada 22.jūnijā, 2008.gada 12.decembrī un 2009.gada 17.septembrī);
- Valsts kontroles nolikums (apstiprināts Valsts kontroles padomes sēdē 2005.gada 3.oktobrī, grozījumi: 2005.gada 19.decembrī, 2007.gada 12.februārī 2007.gada 29.oktobrī, 2008.gada 17.martā un 18.jūlijā, 2009.gada 5.janvārī, 2.martā, 23.martā, 31.augustā un 7.decembrī).

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrole pati nosaka revidējamo vienību, revīzijas laiku, veidu un uzdevumu.

Valsts kontroles tiesības

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrolei ir tiesības saņemt Saeimā un Ministru kabinetā izskatāmo normatīvo aktu projektus un sniegt par tiem atzinumus, ja normatīvie akti var ietekmēt valsts un pašvaldību ieņēmumus un izdevumus vai paredzēt rīcību ar valsts mantu, kā arī Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju vai institūciju piešķirtajiem līdzekļiem.

Valsts kontrolieris, Valsts kontroles padomes loceklis, revīzijas departamenta sektora vadītājs un valsts kontroliera pilnvaroti darbinieki, ja tas ir nepieciešams Valsts kontroles uzdevuma veikšanai, var netraucēti apmeklēt iestādes un uzņēmumus (komercsabiedrības) neatkarīgi no to pakļautības un īpašuma piederības un pieprasīt visu nepieciešamo informāciju.

Pēc Valsts kontroles pieprasījuma, ja tas ir nepieciešams revīzijas veikšanai, bankām un citām kredītiestādēm ir pienākums Kredītiestāžu likumā noteiktajā apmērā un kārtībā sniegt Valsts kontrolei tās pieprasītās ziņas par revidējamo vienību kontiem un veiktajiem darījumiem.

Valsts kontroles struktūra un personāls

Valsts kontroles sastāvā ir valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības.

Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem, savukārt Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma apstiprina Saeima uz četriem gadiem.

Gada pārskats 2009

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieris ieceļ amatā Valsts kontroles revīzijas departamentu direktorus, revīzijas departamentu sektoru vadītājus, nosaka Valsts kontrolē lietojamos revīziju standartus atbilstoši Latvijas Republikā atzītajiem starptautiskajiem standartiem, revīziju metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei, kā arī atbild par iekšējās kontroles un iekšējā audita sistēmas izveidošanu.

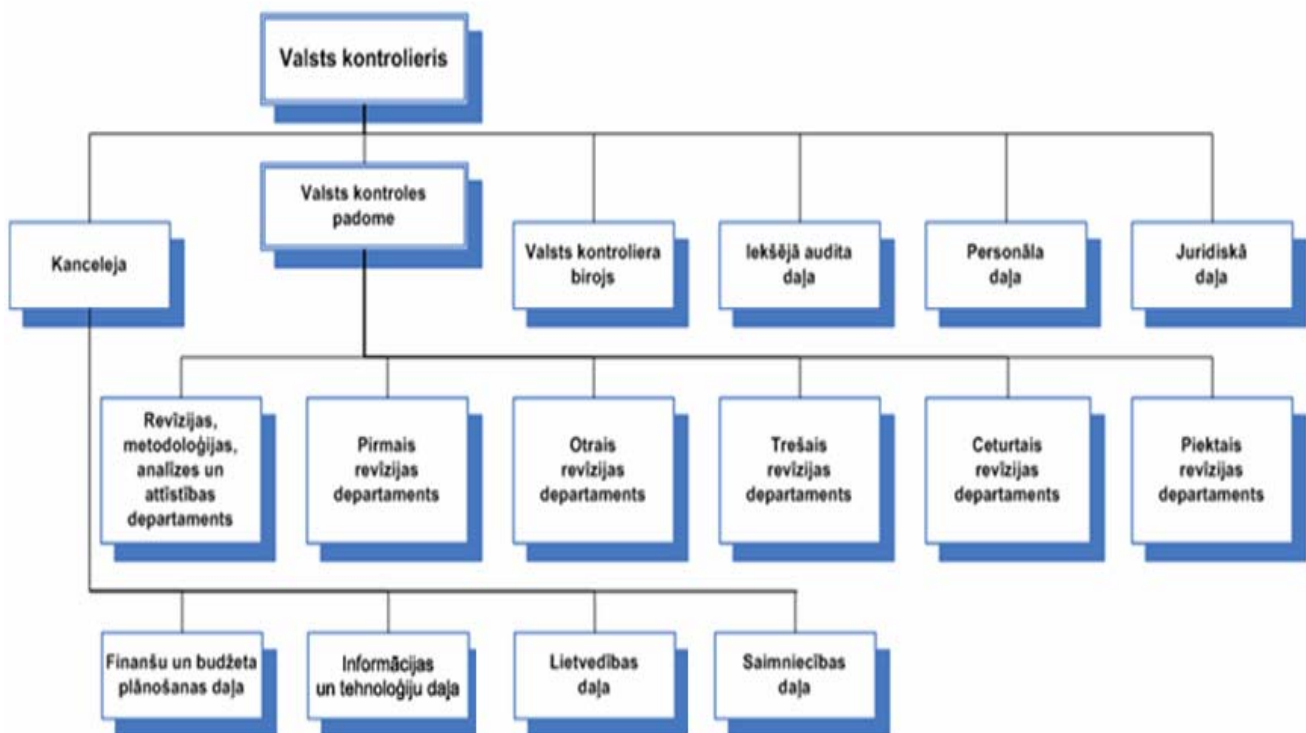
Valsts kontroles padome apstiprina nolikumu un citus Valsts kontroles iekšējo darbību reglamentējošos normatīvos aktus, gada darba plānu un stratēģiskās attīstības plānu, lemj par revīziju jomu sadali starp departamentiem, kā arī par revīziju ziņojumiem, par kuriem nav pieņemts revīzijas departamenta lēmums.

Revīzijas departamentu direktori pārbauda un apstiprina revīziju rezultātus, revīziju ziņojumus un atzinumus.

Atbalsta struktūrvienību vadītāji nodrošina iestādes pamatfunkciju efektīvu veikšanu.

Valsts kontroles revidenti ir Valsts kontroles darbinieki, kas veic revīzijas un sagatavo revīzijas ziņojumus un atzinumus, sniedz ieteikumus, kas izriet no revīzijā konstatētā un secinātā, un nodrošina revīzijas ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

1.attēls. Valsts kontroles struktūra

Pārskata gadā ir notikušas izmaiņas Valsts kontroles struktūrā, kas saistītas ar Valsts kontroles, tāpat kā citu no valsts budžeta finansētu institūciju, izdevumu samazinājumu, kā rezultātā ir pārskatītas struktūrvienību funkcijas un veikta vairāku struktūrvienību reorganizācija, samazinot sektoru un darbinieku skaitu revīzijas departamentos, kā arī Kancelejas darbinieku skaitu.

Gada pārskats 2009

2009.gada beigās Valsts kontrolē bija 163 amata štata vietas, kas ir par 32 amata štata vietām mazāk nekā iepriekšējā gadā. No kopējā amata štata vietu skaita revīzijas personālam bija 130 amata štata vietas, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu bija par 28 amata štata vietām mazāk.

132 darbinieki jeb 81% no strādājošajiem bija sievietes un 31 darbinieks jeb 19% - vīrieši. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 1% ir pieaudzis sieviešu īpatsvars no kopējā darbinieku skaita. Darbinieku vidējais vecums bija 36,1 gads, kas ir nedaudz vairāk nekā 2008.gadā (35,7gadi).

2009.gada 31.decembrī mācības augstākajās mācību iestādēs turpināja 26 Valsts kontroles darbinieki, tajā skaitā 21 – no revīzijas personāla un pieci – no atbalsta personāla.

3. Valsts kontroles Stratēģiskās attīstības plāna īstenošana

Valsts kontroles attīstības virzienus, mērķus un sasniedzamos rezultātus nosaka 2006.gadā apstiprinātais Valsts kontroles *Stratēģiskās attīstības plāns 2006.-2009.gadam* (turpmāk – Stratēģiskās attīstības plāns). Stratēģiskās attīstības plāna uzdevumus mērķu un rezultātu sasniegšanai, kā arī termiņus šo uzdevumu izpildei nosaka Valsts kontroles ikgadējā darba plānā.

Stratēģiskās attīstības plānā atbilstoši Valsts kontroles ilgtermiņa vajadzībām ir noteikti trīs galvenie stratēģiskās attīstības virzieni:

- Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošana;
- Valsts kontroles resursu attīstība;
- Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšana.

Katram attīstības virzienam ir noteikti apakšvirzieni un atbilstoši mērķi, savukārt mērķa īstenošanai – sasniedzamie rezultāti.

3.1. Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošana

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošanai ir noteikti šādi ilgtermiņa stratēģiskie mērķi: Valsts kontrolē ir nodrošināta pastāvīga revīziju kvalitātes uzraudzība un pilnveidošana; revīzijas tiek veiktas par sabiedrībai svarīgām tēmām; revīziju rezultātā tiek uzlabota valsts pārvaldes iestāžu darbība un sniegti priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem finanšu vadības pilnveidošanai; revīziju ieteikumi palīdz uzlabot institūciju darbību, un tās augstu vērtē Valsts kontroles darbību; pilnveidota revīziju darba plānošanas sistēma, nosakot revīzijām nepieciešamo budžeta līdzekļu apjomu.

2009.gadā paveiktais

- **pilnveidota darba kvalitāte**

2009.gadā tika pārskatīti un aktualizēti visi darba procesa apraksti, ņemot vērā Valsts kontrolē notikušās strukturālās izmaiņas, kā arī izstrādāti trīs jauni procesa apraksti, tādējādi nodrošinot, ka visi darba procesi ir dokumentēti.

Gada pārskats 2009

Pārskata gadā Valsts kontrole turpināja revīzijas darba kvalitātes pilnveidošanu, kas ietvēra kvalitātes veicināšanas pasākumus revīzijas laikā.

Kvalitātes veicināšanas pasākumu laikā par revīzijas metodoloģiju atbildīgie darbinieki sniedz konsultācijas revidentiem revīzijas procesā. Tas nodrošina, ka revīziju ziņojumi atbilst Valsts kontroles metodikai un sniedz skaidru un saprotamu informāciju. Pamatojoties uz kvalitātes veicināšanas pasākumu laikā identificētajām problēmām, 2009.gadā tika pārskatīta un pilnveidota revīziju metodoloģija.

Lai uzlabotu Valsts kontroles darbības efektivitāti un veicinātu informācijas apriti starp revīzijas departamentiem, 2009.gada tika organizēti pieredzes apmaiņas semināri par katram revīzijas posmam būtiskiem jautājumiem.

Revīzijas darba atbalstam ir pielāgoti četri revīzijas procesa atbalsta informācijas sistēmas *TeamMate* moduļi: elektronisko darba dokumentu modulis (*EWP*), darba laika uzskaites modulis (*TEC*), plānošanas modulis (*Schedule*) un revīzijas ieteikumu uzraudzības modulis (*Central*). Revīzijas ieteikumu uzraudzības modulis (*Central*) tika ieviests 2009.gadā revīzijas ieteikumu uzskaites un ieviešanas uzraudzības nodrošināšanai. Šī moduļa ieviešana būtiski uzlabo revīzijas ieteikumu ieviešanas kontroles iespējas.

Turpinot arvien plašāku *TeamMate* iespēju izmantošanu Valsts kontroles darbā, 2009.gadā *TeamMate* tika pielāgots iekšējā audita, kā arī juristu vajadzībām, tādējādi izmantojot *TeamMate* iespējas ne tikai revīzijas atbalstam, bet arī Valsts kontroles atbalsta bloka darba vajadzībām.

Valsts kontroles darbu, ļaujot efektīvāk analizēt datus un izdarīt secinājumus, lielā mērā atvieglo Valsts kontrolē ieviestā programmatūra *IDEA*, kas paver daudz plašākas no revidējamās vienības informācijas sistēmām iegūto datu analīzes iespējas. Datu analizēšanas programmatūra *IDEA* tiek izmantota arvien plašāk - gan veidojot izlases, gan apstrādājot datus pēc sarežģītiem algoritmiem, tādējādi identificējot kļūdas vai specifiskas tendences. Tā, piemēram, finanšu revīzijās ar *IDEA* programmatūru tiek veiktas kontu apgrozījumu pārbaudes, modelēts pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķins un salīdzināti iestāžu uzskaitītie nekustamie īpašumi ar Kadastra datiem. Neatbilstību identificēšanai *IDEA* programmatūra ir izmantojama arī likumības revīzijās. Piemēram, revīzijā par *Aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem un bezdarba samazināšanas preventīvajiem pasākumiem piešķirtā finansējuma izlietošanas likumību un efektivitāti*, lai noskaidrotu personu tiesības saņemt bezdarbnieka statusu un pakalpojumus, tika veiktas pārbaudes ar datiem, kas saņemti no vairākiem reģistriem – no Nodarbinātības valsts aģentūras, Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Ceļu satiksmes drošības direkcijas un Valsts ieņēmumu dienesta.

Līdz ar *IDEA* programmatūras ieviešanu ir uzlabojusies valsts pārvaldes iestāžu spēja strukturētā elektroniskā veidā sagatavot un sniegt revīzijas pārbaudēm nepieciešamos datus, kas tiek apstrādi iestāžu uzskaites sistēmās.

- **palielināta Valsts kontroles pievienotā vērtība finanšu pārvaldības attīstībai**

Ekonomiskās krīzes apstākļos arvien vairāk uzmanības Valsts kontrole velta finanšu līdzekļu efektīvam un lietderīgam izlietojumam. Valsts kontrole revīzijās pievērš lielu uzmanību valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu racionālam izlietojumam, lai novērstu to nelietderīgu lietošanu, atklātu funkciju dublēšanos un neefektīvu rīcību ar īpašumiem, kā arī veicinātu normatīvajos aktos noteikto maksājumu iekasēšanu atbilstošā apmērā.

Gada pārskats 2009

Savās revīzijās, kur iespējams, revidenti ir norādījuši uz finanšu līdzekļu ietaupījumu un (vai) ieņēmumu pieaugumu, kas izriet no revīziju konstatējumiem un secinājumiem.

2009.gadā ir pieaugusi revīzijas darba intensitāte – revīzijām ir izlietoti 85% no kopējā darba laika patēriņa (plānots - 75%). Salīdzinot ar 2008.gada rādītājiem, revīzijas departamentos revīziju veikšanai patērētais laiks ir palielinājies par 7,6 procentpunktiem.

Valsts kontroles revidenti revīzijas noslēgumā sagatavo un saskaņo ar revidējamām vienībām revīzijas ieteikumus, kas nodrošina revīzijās atklāto trūkumu novēršanu. Revīzijas ieteikumu ieviešana notiek atbilstoši to ieviešanas laika grafikam.

Pārskata gadā revidējamām vienībām sniegti 1097 revīzijas ieteikumi, no kuriem ieviesti ir 813 jeb 74%, ieviešanas stadijā bija 255 jeb 23% un netika ieviesti 29 ieteikumi jeb trīs procenti.

Valsts kontroles revīzijas ieteikumi tiek sniegti par šādām jomām:

- likumdošana – ieteikumi ir vērsti uz normatīvajos aktos noteikto prasību sakārtošanu, radot likuma normu nepārprotamu skaidrojumu;
- grāmatvedības politika - ieteikumi vērsti uz grāmatvedības politikas izstrādi vai tās pilnveidošanu atbilstoši Ministra kabineta *Noteikumu par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju* un noteikumu *Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtība* prasībām;
- iekšējās kontroles sistēma - ieteikumi vērsti uz iekšējās kontroles sistēmas sakārtošanu vai pilnveidošanu institūcijā atbilstoši Ministru kabineta *Noteikumos par iekšējās sistēmas izveidošanu pamatprasībām* noteiktajam;
- publisko pakalpojumu kvalitāte un pieejamība - ieteikumi vērsti uz revidējamās iestādēs sniegto pakalpojumu kvalitātes, kā arī pieejamības uzlabošanu;
- informācijas tehnoloģiju sakārtošana - ieteikumi vērsti uz informācijas tehnoloģiju un sistēmu sakārtošanu revidējamā nozarē;
- efektīvs līdzekļu izlietojums – ieteikumi vērsti uz efektīvu valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu izlietojumu un atgūšanu, nelietderīgu un neefektīvu darbību veikšanas apturēšanu.

2009.gadā ieviestie ieteikumi vērsti uz tālāku valsts pārvaldes, finanšu vadības un likumdošanas pilnveidošanu, atsevišķu institūciju darbības uzlabošanu, sniegtā pakalpojuma pieejamības un kvalitātes uzlabošanas veicināšanu, kā arī valsts budžeta līdzekļu atgūšanu un nelietderīgu un neefektīvu darbību veikšanas apturēšanu.

Revidējamās vienībās pārskata gadā ieviestie ieteikumi, kas pilnveido valsts pārvaldes finanšu vadību:

- lai nodrošinātu, ka, sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, paskaidrojumā pie saimnieciskā gada pārskata būtu sniegta salīdzināma un pilnīga informācija pārskata lietotājiem un uzlabotu gada pārskata paskaidrojuma iekļautās informācijas kvalitāti, ir pilnveidoti Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumi Nr.749 „Noteikumi par valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtību”;
- lai nodrošinātu *Likuma par budžetu un finanšu vadību* ievērošanu un gada pārskatu ticamību, ir papildināti Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumi Nr.749 „Noteikumi par valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtību”, kas paredz, ka, izdarot labojumus gada pārskatā pēc iesniegšanas Valsts kasē, labojumus saskaņo ar zvērinātu revidentu vai Valsts kontroli un iesniedz Valsts kasē;

Gada pārskats 2009

- lai finanšu pārskatā ilgtermiņa finanšu ieguldījumi valsts kapitālsabiedrību kapitālā tiktu uzrādīti to patiesajā vērtībā, Valsts kase veic pārskatu konsolidāciju, kur tiek nodrošināta ilgtermiņa finanšu ieguldījumu uzrādīšana pēc pašu kapitāla metodes.

Revidējamo vienību pārskata gadā būtiskākie ieviestie ieteikumi, kas nodrošina tālāku institūciju darbības pilnveidošanu:

- Aizsardzības ministrija, lai nodrošinātu NATO standarta prasību ieviešanu, ir nodrošinājusi vides piesārņojuma riska novērtējumu Nacionālo bruņoto spēku vienībās, kā arī informācijas apkopošanu un izvērtējumu par uzkrāto bīstamo atkritumu apjomiem un to pārstrādes iespējām;
- Iekšlietu ministrija, lai pilnveidotu kontroli pār administratīvā pārkāpuma lietās izņemto transportlīdzekļu pārvietošanu, ir noteikusi, ka līgumos ar komersantiem jāparedz pienākums tos pārvietot pa īsāko attālumu līdz glabāšanas vietai, kā arī ir pilnveidota izdevumu atgūšanas no personām, kurām ir pienākums segt izdevumus, sistēma;
- Valsts aģentūra „Maksātnešpējas administrācija”, lai nodrošinātu aprēķinu par maksātnešpējīgo darba devēju darbinieku prasījumu izsekojamību, ir izveidojusi sistēmu, kā pārbaudīt katra darbinieka prasījumu un tā apmēra pamatotību, kā arī ir noteikta maksātnešpējas procesa administratora personiskā atbildība par naudas līdzekļu izlietojumu, atmaksu un dokumentu iesniegšanu Maksātnešpējas administrācijā;
- Veselības ministrija, lai novērstu funkciju un uzdevumu pārklāšanos, ir apvienojusi Katastrofu medicīnas centru un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, izveidojot jaunu tiešās pārvaldes iestādi – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu. Lai pietuvinātu neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumus iedzīvotājiem, izveidoti seši jauni ātrās palīdzības brigāžu punkti un vēl brigāžu punktus plānots izveidot vairāk nekā 30 vietās valstī;
- Satiksmes ministrija:
  - ir sagatavojusi grozījumus likumā *Par aviāciju*, precizējot lidlauka pakalpojumu maksu un šo pakalpojumu saturu;
  - ir noteikusi maksu par valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” sniegtajiem pakalpojumiem tranzīta pasažieriem;
  - lai optimizētu ministrijas darbinieku darba organizāciju, noslēgto uzņēmuma līgumu skaits ir samazinājies no 132 līgumiem par kopējo summu Ls 198 tūkst. 2008.gadā līdz 23 uzņēmuma līgumiem par kopējo summu Ls 104 tūkst. 2009.gadā;
- valsts akciju sabiedrība „Starptautiskā lidosta „Rīga””, lai nodrošinātu mantas atsavināšanu un nodošanu citai personai par iespējami augstāku cenu, ir apstiprinājusi iekšējo tiesību aktu nomas tiesisko attiecību nodrošināšanai;
- Kultūras ministrija:
  - lai pilnveidotu Nacionālā muzeju krājuma esības pārbaužu veikšanas procesu un novērstu deponēto muzeja priekšmetu bojāšanas un zuduma riskus, ir nodrošinājusi, ka 2009.gada 29.septembrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.1102 „Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada

Gada pārskats 2009

21.novembra noteikumos Nr.956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”, kas paredz precizējumus attiecībā uz muzeja krājuma uzskaites uzlabošanu;

- lai nodrošinātu pilnīgas informācijas sniegšanu par valsts kopējo aktīvu apjomu, ir izdarīti grozījumi normatīvajos aktos, nosakot, ka Nacionālā krājuma sastāvā esošos pārējos aktīvus (izņemot nekustamos īpašumus) budžeta iestādes ņem finanšu uzskaitē;
- Finanšu ministrija ir veikusi darbības, lai sakārtotu valsts nekustamo īpašumu uzskaiti, iekļaujot 2009.gada 15.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.1486 „Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtu grāmatvedības uzskaiti” reglamentējošus punktus, kas attiecas uz budžeta iestāžu īpašumā un valdījumā esošu valsts un pašvaldību nekustamo īpašumu uzskaiti, ja tie nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām;
- Izglītības un zinātnes ministrija:
  - lai nodrošinātu, ka valsts pētījumu projektiem piešķirtā finansējuma izlietojums ir caurskatāms, 2010.gada 30.martā stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.316 „Kārtība, kādā veicama valsts pētījumu programmu īstenošanai piešķirto finanšu līdzekļu izlietojuma kontrole”;
  - lai nodrošinātu ministrijai iedalīto valsts budžeta līdzekļu, kas tiek piešķirti fundamentālo vai lietišķo pētījumu projektu īstenošanai, izmantošanu paredzētajiem mērķiem, 2009.gada 22.septembri stājās spēkā jauni Ministru kabineta noteikumi Nr.1066 „Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas, finansēšanas un administrēšanas kārtība”;
  - lai īstenotu Tirdzniecības orientēto pētījumu projektu kontroli izlases kārtībā, veicot auditu (revīziju) uz vietas, ministrija 2009.gada 18.augustā ir apstiprinājusi kārtību Nr.41 „Kārtība, kādā veicama tirdzniecības orientēto pētījumu projektu iesniegumu izvērtēšana, līgumu par tirdzniecības orientēto pētījumu projektu izpildi administrēšana un uzraudzība, kā arī organizējama tirdzniecības orientēto pētījumu projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas darbība”.

Pēc 2009.gadā veiktajām finanšu un likumības revīzijām Valsts kontrole ir sniegusi šādus būtiskus revīzijas ieteikumus, kuru izpildes termiņš ir gan 2009.gads, gan turpmākie gadi:

- Finanšu ministrijai:
  - noteikt kārtību, kādā pretendenti var pieteikties uz valsts galvojuma saņemšanu, kā arī izstrādāt vienotus kritērijus, pēc kādiem tiek vērtēti potenciālie valsts galvojuma saņēmēji un viņu realizējamie projekti;
  - izstrādāt vadlīnijas, kas noteiktu detalizētu pazīmju kopumu un rādītājus, kas ļautu izvērtēt un pieņemt lēmumu, vai privātai kapitālsabiedrībai jāsniedz atbalsts;
  - noteikt nosacījumus un prasības, lai nepieciešamības gadījumā valsts varētu pārņemt vai atbalstīt privātās kapitālsabiedrības, neieguldot lielus līdzekļus darījumu administrēšanā, darījuma dokumentu izstrādē un juridisko pakalpojumu pirkšanai;
  - normatīvajā aktā izvērtēt iespēju noteikt kritērijus, kas raksturo gadījumus, kad rīcība ar valsts un pašvaldību budžeta līdzekļiem un

Gada pārskats 2009

- mantu ir atzīstama par nelietderīgu, neefektīvu un neekonomisku, un sankcijas par neefektīvu rīcību ar budžeta līdzekļiem;
- izvērtēt iespēju izstrādāt normatīvo aktu projektus, nosakot, ka darba devējam aizliegts paredzēt citu atlīdzību, kas nav noteikta vienotajā atlīdzības likumā, tāpat noteikt, ka nodarbinātie par tiešo pienākumu izpildi papildus atlīdzībai, kas noteikta saskaņā ar vienoto atlīdzības likumu, nevar saņemt atlīdzību, slēdzot citu veidu atlīdzības līgumus;
  - izstrādāt Ministru kabineta noteikumus par pāreju uz vienotu pieeju valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, atslogojot valsts iestādes no tām neraksturīgu funkciju veikšanas;
  - pilnveidot normatīvos aktus un veikt pasākumus, lai nodrošinātu valstij piederošo nekustamo īpašumu uzskaiti atbilstoši likumam *Par grāmatvedību*;
  - izvērtēt normatīvajos aktos noteiktos nomas maksas aprēķināšanas principus, lai nodrošinātu, ka valsts institūcijām noteiktā nomas maksa segtu ar nomas objektu saistītās izmaksas un uzkrājumus remontdarbiem ēku un telpu stāvokļa saglabāšanai, kā arī fiziskām un juridiskām personām tiek noteikta iespējami augstākā cena par valsts un kapitālsabiedrības mantas lietošanu;
- Valsts prezidenta kancelejai risināt jautājumu par grozījumiem likumā *Par Valsts prezidenta darbības nodrošināšanu*, lai skaidri noteiktu kancelejas darbības nodrošināšanai nepieciešamo izdevumu atlīdzināšanu un personu loku, kuriem atlīdzina izdevumus, kā arī noteikt iekšzemes komandējumu izdevumu atlīdzināšanas kārtību;
  - Izglītības un zinātnes ministrijai:
    - sadarbībā ar citām sociālās korekcijas izglītības īstenošanā iesaistītajām iestādēm izveidot efektīvu starpinstitūciju sadarbības modeli sociālās korekcijas izglītības jomā;
    - veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu sociālās korekcijas izglītības iestāžu darbības mērķa – radīt šajās iestādēs ievietotajiem bērniem aizsargātības sajūtu, nodrošinot apstākļus viņu attīstībai un labklājībai, kā arī nodrošināt izglītojošās darbības mērķu sasniegšanu;
    - pilnveidot normatīvos aktus, nosakot studiju programmu vērtēšanas kritēriju detalizētu aprakstu, kā arī noteikt vienotu pašu ieņēmumu un izdevumu uzskaites kārtību augstākajās izglītības iestādēs;
    - izvērtēt iespēju izstrādāt priekšlikumus grozījumu izdarīšanai normatīvajos aktos, nosakot vienotus darba samaksas principus visām padotības augstākajām izglītības iestādēm;
    - veikt izlases pārbaudes pašvaldībās, lai nodrošinātu valsts pamatbudžeta dotācijas un mērķdotācijas izlietojuma atbilstību noteiktajiem mērķiem;
    - ieviest kontroles procedūras, lai sportam piešķirtos valsts budžeta līdzekļus izlietotu atbilstoši līgumos noteiktajiem mērķiem;
  - Labklājības ministrijai izvērtēt *Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā* noteiktā kritērija „neveic komercdarbību vai tās komercdarbība

Gada pārskats 2009

---

apturēta saskaņā ar normatīvajiem aktiem” pamatotību un faktiskās iespējas to administrēt;

- Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcai izvērtēt sadarbības nepieciešamību ar SIA „Brūču klīnika” un SIA „Latvijas plastiskās, rekonstruktīvās un mikroķirurģijas centrs” un rast iespēju pašai nodrošināt mikroķirurģijas un mikroķirurģiskās izgulējumu ārstēšanas pakalpojumu sniegšanu, piesaistot nepieciešamos cilvēkresursus profesionālai darbībai;
- kapitālsabiedrībām (slimnīcām), kurās Veselības ministrija ir 100% kapitāldaļu turētāja, veikt pakalpojumu iepirkumus tikai gadījumos, kad to nevar nodrošināt ar slimnīcas esošajiem tehniskajiem un cilvēkresursiem;
- Ministru kabinetam izstrādāt rīcības plānu, nosakot pasākumus, kas palielinātu Latvijas produktu eksporta apjomus Krievijas tirgū, nosakot pasākumus vienotu kritēriju uzņēmumu atbilstības eksportam uz Krievijas Federāciju izstrādē un saskaņošanā ar Krievijas Federācijas atbildīgajām institūcijām, noteikt pasākumus sadarbības ar Krievijas Federācijas atbildīgajām institūcijām pastāvīgai koordinācijai un nepieciešamā atbalsta sniegšanai tiesiskā regulējuma analīzē par iespējām piemērot labvēlīgu režīmu importa procedūrām importētājiem no Latvijas;
- Pārtikas un veterinārajam dienestam reglamentēt principus, kā teritoriālo struktūrvienību pārtikas inspektoriem jākontrolē pārtikas produkti, lai nodrošinātu vienlīdzības principa piemērošanu;
- Valsts kancelejai funkciju audita ietvaros izvērtēt Latvijas vides aizsardzības fonda, Meža attīstības fonda, Medību saimniecības attīstības fonda un Zivju fonda līdzekļu un to administrāciju apvienošanas iespējas, SIA „Latvijas Garantiju aģentūra un VAS „Lauku attīstības fonds” apvienošanas iespējas, kā arī izvērtēt iespēju pilnveidot normatīvos aktus, novēršot iespēju izmantot fondu finansējumu tādiem valsts pārvaldes uzdevumiem, kuru veikšanai finansējums iekļaujams iestāžu budžetos;
- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai pilnveidot tarifu aprēķināšanas metodiku, norādot, kāda informācija sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam ir jāiesniedz, lai pamatotu tarifus veidojošās izmaksas, kā arī nodrošināt tarifu projektos iekļaujamo administratīvo izmaksu veidu viennozīmīgu skaidrojumu;
- Satiksmes ministrijai:
  - izvērtēt iespēju palielināt VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” valsts budžetā pārskaitāmo dividendi par valsts kapitāla daļu izmantošanu, ņemot vērā iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas apjomu un centram investīciju projektiem nepieciešamo finansējumu;
  - izstrādāt metodiku nepieciešamās pārvadājumu optimizācijas noteikšanai reģionālo starppilsētu un reģionālo vietējās nozīmes maršrutu tīklā;
- Autotransporta direkcijai izstrādāt kārtību starppilsētu nozīmes maršrutu un reisu pasažieru plūsmas ekonomisko un finansiālo rādītāju analīzei un analīzes dokumentēšanai;
- Rīgas pilsētas pašvaldībai:

Gada pārskats 2009

- izvērtēt iespēju atgūt Dienvidu tilta pirmās kārtas būvniecības gaitā nelietderīgi un neekonomiski izlietos līdzekļus, vienojoties ar AS „Dienvidu tilts” par saistību dzēšanu ekonomiski nepamatotā sadārdzinājuma – Ls 27 milj. - apmērā vai prasot atlīdzību no atbildīgajām amatpersonām;
- pilnveidot iepirkumu kontroles procedūras, lai nodrošinātu iepirkumu veikšanas atbilstību *Publisko iepirkumu likuma* prasībām;
- izstrādāt ilgtermiņa saistību apmēra noteikšanas procedūras un noteikt kopējo pieļaujamo saistību apmēru kārtējā saimnieciskajā gadā.

Kopumā 2009.gadā Valsts kontrole Ģenerālprokuratūrai ir nosūtījusi 31 revīzijas ziņojumu, tas ir, 13 likumības revīziju ziņojumus un 18 finanšu revīziju ziņojumus.

Ģenerālprokuratūra ir informēta par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanu, par pārkāpumiem grāmatvedībā, nodokļu un finanšu jomā, par iepirkumus regulējošo normatīvo aktu neievērošanu, par interešu konflikta situācijām un citiem pārkāpumiem.

Valsts kontroles revīziju materiāli tiek izskatīti kompetentās iestādēs, veicot dažādu veidu pārbaudes un izmantojot kriminālprocesuālās metodes.

Kopumā saistībā ar Valsts kontroles revīziju materiāliem:

- uzsākti 42 kriminālprocesi (trijos gadījumos Valsts kontroles revīzijas materiāli pievienoti jau uzsāktajiem kriminālprocešiem). 16 gadījumos ir pieņemts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu; 10 gadījumos ir pieņemts lēmums par atteikumu uzsākt kriminālprocesu, vienā gadījumā kriminālprocess ir pabeigts un amatpersona tika saukta pie atbildības. Turpinās 25 kriminālprocesi, no tiem divi ir iztiesāšanas stadijā un 23 - pirmstiesas izmeklēšanas stadijā;
- uzsāktas 58 pārbaudes, no tām četras turpinās. Pabeigto pārbažu rezultātā 14 amatpersonas ir sauktas pie administratīvās atbildības, divām amatpersonām izdarīts mutisks aizrādījums, trīs gadījumos Valsts kontroles konstatētie fakti ir apstiprināti, bet personas netika sauktas pie atbildības noilguma dēļ, divos gadījumos tika piemērots prokurora reaģēšanas līdzeklis un tika nosūtīts prokurora iesniegums, bet pārējos gadījumos tika saņemta informācija, ka plānoti vai veikti kompetentu iestāžu kontroles pasākumi, kā arī tika sniegta informācija par to, ka tiks nodrošināta Valsts kontroles konstatēto pārkāpumu novēršana un normatīvo aktu pilnveidošana.

Lai sekotu iesniegto revīzijas materiālu virzībai, Valsts kontrole no tiesībsardzības iestādēm regulāri saņem informāciju par materiālu izskatīšanas procesu un pieņemtajiem lēmumiem.

- **pilnveidota Valsts kontroles revīziju darba plānošana un vadība**

Revīzijas tika veiktas saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu darba plānu, pamatojoties uz Valsts kontroles padomes apstiprinātām revīziju prioritātēm. Lai sekmētu valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu pārvaldību, 2009.gadā Valsts kontrole kā prioritātes izvirzīja lietderīgas un efektīvas rīcības ar valsts un pašvaldību mantu un finanšu līdzekļiem izvērtējumu, sniegto pakalpojumu pieejamības, kvalitātes un tiesiskuma un nozaru politikas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanas izvērtējumu, kopbudžeta ieņēmumu administrēšanas un uzskaites izvērtējumu.

Gada pārskats 2009

Valsts kontrole ir izveidojusi efektīvu revīziju tēmu identificēšanas sistēmu, kas ietver revidējamo nozaru visaptverošu analīzi – revidenti analizē nozares tiesisko regulējumu, finanšu un darbības rezultātus, problēmas un identificē riskus, kā rezultātā nosaka revīziju tēmas, kas atbilst tā brīža aktualitātēm un revīziju prioritātēm. Ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, valdības veiktos pasākumus izdevumu konsolidācijai, tai skaitā funkciju auditus un strukturālās reformas, kā arī finanšu revīzijās konstatētos trūkumus, Valsts kontrole 2009.gada aprīlī pārskatīja 2008.gada rudenī apstiprināto revīziju tēmu aktualitāti.

Valsts kontrole, apstiprinot 2009.gada darba plānu, ir lietojusi jaunu pieeju tā izstrādei – darba plāns ietver sasniedzamos rezultātus un veicamās aktivitātes to sasniegšanai, konkrētus atbildīgos un izpildes termiņus, kā arī plānotās cilvēkstundas un budžetu. Līdz ar to Valsts kontroles vadībai ir pilna informācija par to, cik izmaksā vajadzīgo rezultātu sasniegšana, kā arī darba plāns satur pilnu informāciju par katras struktūrvienības ieguldījumu kopīgo Valsts kontroles mērķu sasniegšanā.

Kopumā Valsts kontrole 2009.gadā pabeidza 58 revīzijas, tai skaitā 31 finanšu revīziju un 27 likumības revīzijas, savukārt sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits ir ievērojami lielāks - 83, tai skaitā 33 ziņojumi par finanšu revīzijām un 50 – par likumības revīzijām.

Finanšu revīzijās revidenti veic nepieciešamās pārbaudes, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus un izvērtētu, vai finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu vai neatbilstību, izvērtē, vai finanšu pārskats ir sagatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām un vispārztītām grāmatvedības prasībām.

Likumības revīzijās revidenti veic pārbaudes par revidējamo vienību darbību un darbības atbilstību normatīvajiem aktiem un plānotajiem rezultātiem, kā arī šajās revīzijās pārbauda revidējamo vienību darbības ekonomiskumu, efektivitāti un produktivitāti.

2.attēls. Valsts kontroles 2009.gadā veikto revīziju un sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits

	Finanšu revīzijas	Likumības revīzijas	Kopā
Revīziju skaits	31	27	58
Ziņojumu skaits	33	50	83

3.2. Valsts kontroles resursu attīstība

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Valsts kontroles resursu attīstības nodrošināšanai ir izvirzīti šādi ilgtermiņa stratēģiskie mērķi: Valsts kontrole ir nodrošināta ar atbilstošas kvalifikācijas darbiniekiem; darbiniekiem ir nodrošināta iespēja regulāri pilnveidot profesionālās zināšanas un pieredzi; ir nodrošināta darbinieku motivācija; ir nodrošināti kvalitatīvi informācijas tehnoloģiju pakalpojumi. Informācijas tehnoloģijas tiek izmantotas darba efektivitātes paaugstināšanai.

Gada pārskats 2009

2009.gadā paveiktais

- **veikti pasākumi darbinieku profesionālai izaugsmei un attīstībai**

Pārskata periodā, ņemot vērā būtisko Valsts kontroles izdevumu samazinājumu, mācības tika organizētas galvenokārt tikai ar iekšējo mācību spēku palīdzību. 2009.gadā notika vairāki pieredzes apmaiņas semināri par revīzijās aktuālajiem jautājumiem, tai skaitā pieredzes apmaiņa un informācijas sniegšana par jautājumiem, kas saistīti ar lietderības revīzijas veikšanu, mācības un semināri par Valsts kontrolē izmantotajiem revīziju rīkiem (*IDEA, TeamMate*), kā arī notika mācības un diskusijas par darbinieku vadīšanas jautājumiem.

Kopā pārskata gadā darbinieki apmeklēja 22 Valsts kontroles organizētās mācības (semināri, pieredzes apmaiņas pasākumi), no kurām astoņi pasākumi bija ārējo speciālistu organizētās mācības (vadīšanas jautājumi, informācijas sistēmas pārvaldība, personāla vadība, juridiskā prakse).

2009.gadā Valsts kontrole nodrošināja darbiniekiem mācības 1929 stundu apmērā. 2009.gadā vidēji viens Valsts kontroles darbinieks mācījās 12 stundas. Revīzijas personāls pārskata gadā mācījās 1845 stundas, vidēji viens darbinieks - 14 stundas, savukārt atbalsta personāls – 84 stundas, vidēji viens darbinieks – 2,5 stundas. 2008.gadā vidēji viens Valsts kontroles darbinieks mācījās 55 stundas, kas ir gandrīz četras reizes vairāk nekā 2009.gadā.

- **veikta darbinieku darba izpildes vērtēšana**

Kopā darba izpildes noslēguma vērtēšanā piedalījās 131 darbinieks, no kuriem 109 bija revīzijas struktūrvienību darbinieki un 22 atbalsta struktūrvienību darbinieki.

No kopējā darbinieku skaita, kas piedalījās noslēguma darba izpildes vērtēšanā, A un B vērtējuma kategoriju saņēma 95% darbinieku, kas ir par vienu procentpunktu vairāk nekā 2008.gadā.

Ņemot vērā pārskata periodā notikušās būtiskās izmaiņas iestādes struktūrā, darbinieku skaitā un atalgojuma samazināšanā būtiska nozīme tika pievērsta darbinieku ieinteresēšanas un motivācijas jautājumiem. Pārskata periodā tika sagatavots darbinieku nemonētārās motivācijas pasākumu plāns, kas paredz lielāku uzsvāri iekšējai saziņai un informācijas apmaiņai, tai skaitā darba pieredzes apmaiņai.

- **pilnveidotas informācijas tehnoloģijas un informācijas tehnoloģiju pakalpojumi**

Pārskata gadā nodrošināta informācijas tehnoloģiju tehniskā uzturēšana un esošo informācijas sistēmu un programmatūru uzturēšana. Informācijas tehnoloģiju nepārtrauktības nodrošināšanai tika aktualizēti informācijas sistēmu atjaunošanas plāni.

Izstrādāts un ieviests jauns iekštīkls, kas nodrošina informācijas strukturizētu glabāšanu un publicēšanu. Uzlabotas informācijas meklēšanas, kārtošanas un pārlūkošanas funkcijas. Iekštīkla lietotājiem ir iespēja saņemt informāciju uz e-pastu, piedalīties diskusijās un izteikt savu viedokli, atbildot uz aktuālo jautājumu.

Valsts kontroles darbam pielāgotie četri revīzijas procesa atbalsta informācijas sistēmas *TeamMate* moduļi - elektronisko darba dokumentu sistēma (*EWP*), darba laika uzskaitē (*TEC*), plānošanas sistēma (*Schedule*) un revīzijas ieteikumu uzraudzības sistēma

Gada pārskats 2009

(Central) - lielā mērā atvieglo plašo informācijas sistēmu izmantošanu. Pārskata gadā revīziju darbā plaši tika izmantotas datu analizēšanas programmatūras *IDEA* iespējas.

3.3. Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšana

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Lai nodrošinātu Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšanu, Valsts kontrole ir izvirzījusi šādus ilgtermiņa stratēģiskos mērķus: Valsts kontrole ir pilnveidojusi starptautisko sadarbību un nostiprinājusi savu pazīstamību un autoritāti ārvalstu institūciju vidū; komunikācija ar revidējamām vienībām un plašsaziņas līdzekļiem veicina sabiedrības, politiķu un revidējamo vienību izpratni par Valsts kontroles uzdevumiem un darba rezultātiem; Valsts kontrolē ir atvērta, abpusēja komunikācija starp vadību un darbiniekiem.

- **stiprināta sadarbība ar starptautiskajām organizācijām un citu valstu augstākajām revīzijas institūcijām**

Starptautiskās sadarbības mērķis ir paaugstināt Valsts kontroles spējas veikt publiskā sektora revīzijas un pilnveidot darbinieku profesionālo kompetenci. Lai to sasniegtu, Valsts kontrole aktīvi darbojas augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajās organizācijās INTOSAI un EUROSAI, piedalās starptautiskās konferencēs un semināros, veic paralēlās revīzijas, kā arī veicina divpusēju un daudzpusēju pieredzes apmaiņu ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm. Pārskata gadā piedalīšanos starptautiskās sadarbības aktivitātēs ietekmēja samazinātie finanšu resursi, tāpēc Valsts kontroles darbinieki mazāk piedalījās šo organizāciju rīkotajos pasākumos klātienē, bet sekoja to darbam ar interneta palīdzību, kā arī ļoti aktīvi iesaistījās divpusējā sadarbībā ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm.

Sadarbība ar INTOSAI

INTOSAI ir neatkarīga augstāko revīzijas iestāžu starptautiska organizācija – ārējās revīzijas institūciju augstākais sadarbības līmenis, un tās mērķis ir veicināt pieredzes apmaiņu starp dažādu valstu augstākajām revīzijas iestādēm. Organizācijai ir īpašs konsultatīvs statuss Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomisko un sociālo lietu padomē.

Jau kopš 1953.gada INTOSAI kalpo kā forums publiskā sektora revīzijas jomas stiprināšanai, augstāko revīzijas iestāžu profesionālai attīstībai, kā arī zināšanu un labākās prakses savstarpējai apmaiņai. Patlaban INTOSAI apvieno 189 augstākās revīzijas iestādes un četrus asociētos dalībniekus, kā arī Eiropas Revīzijas palātu pārnacionālas organizācijas statusā.

Lai nodrošinātu INTOSAI mērķu sasniegšanu, ir izveidotas reģionālās augstāko revīzijas iestāžu organizācijas, reizi trijos gados tiek organizēts kongress, notiek regulāras pastāvīgo komiteju un darba grupu sanāksmes un citi informatīvi pasākumi.

2007.gadā notikušajā INTOSAI kongresā tika izveidota Nacionālo pamatrādītāju darba grupa, kuras darbā aktīvi iesaistījās arī Latvijas Valsts kontroles speciālisti. 2009.gadā Valsts kontroles pārstāvis, kas darbojas šajā darba grupā, izstrādāja aptaujas anketu, apkopoja dalībvalstu iesniegto informāciju un sagatavoja pārskatu par starptautisko pieredzi nacionālo pamatrādītāju izmantošanā. Valsts kontroles sagatavotais ziņojums attiecībā uz citu valstu pieredzi nacionālo pamatrādītāju izmantošanā tiks iekļauts kopējā darba grupas ziņojumā INTOSAI valdei. 2009.gada aprīlī Nacionālo pamatrādītāju darba

Gada pārskats 2009

---

grupas sanāksmes ietvaros Ķīnā Valsts kontroles pārstāvis prezentēja sagatavoto darba materiālu.

2009.gadā Valsts kontroles pārstāvji novērotāja statusā piedalījās INTOSAI Privatizācijas, ekonomiskās regulēšanas un valsts un privātās partnerības darba grupā, kā arī INTOSAI Vides revīziju darba grupā.

Gada laikā Valsts kontroles speciālisti turpināja darbu arī INTOSAI Finanšu revīzijas standartu apakškomitejā, izvērtējot vairāku vadlīniju projektus.

Sadarbība ar EUROSAI

EUROSAI ir INTOSAI reģionālā organizācija, kas apvieno Eiropas valstu augstākās revīzijas iestādes un Eiropas Revīzijas palātu. Organizācijas mērķi ir šādi: veicināt profesionālo sadarbību starp Eiropas augstākajām revīzijas iestādēm un citām INTOSAI reģionālajām organizācijām, atbalstīt informācijas un dokumentācijas apmaiņu, veicināt publiskā sektora revīzijas izpēti, stimulēt akadēmisko amatu izveidi šajā jomā un panākt revīzijas terminoloģijas vienādošanu. Līdzīgi kā INTOSAI arī EUROSAI reizi trijos gados organizē kongresu, kā arī darba grupu sanāksmes, mācības un seminārus.

2009.gadā Valsts kontroles pārstāvji novērotāja statusā turpināja dalību EUROSAI Nodokļu atvieglojumu darba grupas, Informācijas tehnoloģiju darba grupas un Vides revīziju darba grupas aktivitātēs.

Sadarbība ar Eiropas Revīzijas palātu

Eiropas Revīzijas palāta (turpmāk – Palāta) ir Eiropas Savienības augstākā revīzijas institūcija. Palāta ir Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde, un tā sekmē Eiropas Savienības finanšu labāku pārvaldību un darbojas kā neatkarīga Eiropas Savienības iedzīvotāju finansiālo interešu aizstāve. Tās darba mērķis ir uzlabot Eiropas Savienības līdzekļu finanšu pārvaldību, lai nodrošinātu to optimālu izmantošanu iedzīvotāju interesēs.

Palāta, revidējot Eiropas Savienības līdzekļu iekasēšanu un izlietošanu, vērtē, kā Eiropas Savienības iestādes veic minētās funkcijas. Palāta pārbauda, vai finanšu darbības tiek reģistrētas, likumīgi un pareizi izpildītas un pārvaldītas tā, lai nodrošinātu ekonomiskumu, efektivitāti un produktivitāti. Palāta informē par sava darba rezultātiem, laikus publicējot pārskatus, ziņojumus un atzinumus.

2009.gadā Eiropas Revīzijas palātas tematisko auditu vizīšu laikā Latvijā Valsts kontroles revidenti piedalījās tradicionālo pašu resursu revīzijā 2009.finanšu gada ticamības deklarācijas sagatavošanai, kā arī vienotā platībmaksājuma shēmas un integrētās administrācijas un kontroles sistēmas revīzijā.

Sadarbība ar Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm

Sadarbība ar Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm galvenokārt norisinās Eiropas Savienības Kontaktu komitejas un tās izveidoto darba grupu pasākumos. Kontaktu komiteja ir Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu vadītāju un Eiropas Revīzijas palātas vadītāja autonoma un neatkarīga apvienība, kuras darbības mērķis ir stiprināt Eiropas Savienības finanšu vadību un labu pārvaldību.

Eiropas Savienības Kontaktu komitejas sanāksmes notiek reizi gadā. Sanāksmē izskatāmo jautājumu sagatavošanu veic sakaru koordinatori, kuru tikšanās notiek divas reizes gadā. 2009.gada novembrī Eiropas Savienības Kontaktu komitejas ikgadējā sanāksme notika Budapeštā, Ungārijā. Tās darba kārtība ietvēra semināru par augstāko

Gada pārskats 2009

---

revīzijas iestāžu lomu finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos, kā arī diskusijas attiecībā uz augstāko revīzijas iestāžu neatkarības jautājumiem.

Kontaktu komitejas Struktūrfondu IV darba grupas ietvaros 2009.gadā Valsts kontroles revidenti veica paralēlo revīziju „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēmas izmaksu efektivitāte un atbilstība tiesību aktiem”. Piedaloties darba grupā, tika iegūtas zināšanas par kontroļu izmaksu novērtēšanu citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas turpmāk tiks izmantotas Valsts kontroles revīzijās, pārbaudot ES struktūrfondu līdzekļu izlietojumu.

2009.gadā, galvenokārt novērotāja statusā, Valsts kontroles pārstāvji turpināja darboties šādās Eiropas Savienības Kontaktu komitejas izveidotajās darba grupās:

- Kontaktu komitejas nodokļu atvieglojumu darba grupa,
- Kontaktu komitejas Nacionālo ziņojumu par ES finanšu līdzekļu vadību darba grupa,
- Kontaktu komitejas vienoto revīzijas standartu darba grupa.

Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu sadarbība

Baltijas valstu un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas institūciju pārstāvju ikgadējā tikšanās, kuras galvenais mērķis ir informācijas apmaiņa par aktualitātēm un attīstības tendencēm augstākajās revīzijas institūcijās, 2009.gada 3. un 4.septembrī notika Polijā, un tajā piedalījās pārstāvji no astoņām valstīm: Dānijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Norvēģijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas. Tikšanās dalībnieki dalījās pieredzē par EUROSAI stratēģisko plānu un konsultāciju procesu stratēģiski svarīgos jautājumos starptautisko organizāciju (EUROSAI, INTOSAI) ietvaros, augstāko revīzijas iestāžu lomu finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos, apsprieda iespējas palielināt augstāko revīzijas iestāžu īstenoto paralēlo revīziju ietekmi starptautiskā līmenī, kā arī izskatīja jautājumu par ES struktūrfondu revīziju rezultātu atainošanu. Kā ierasts, ikgadējās tikšanās ietvaros pārstāvji prezentēja svarīgākās paveiktās revīzijas un pārrunāja būtiskākās izmaiņas katras institūcijas darbā kopš iepriekšējās tikšanās Lietuvā 2008.gadā. Nākamo Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu tikšanos ekspertu līmenī tika nolemts organizēt Rīgā 2010.gada septembrī.

2009.gada sākumā valsts kontroliere I.Sudraba piedalījās par godu Lietuvas Valsts kontroles 90.gadadienai rīkotajā konferencē Viļņā.

Divpusējā sadarbība ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm

Ar mērķi veicināt informācijas apmaiņu starp augstākajām revīzijas institūcijām un dalīties uzkrātajā pieredzē un zināšanās attiecībā uz publiskā sektora revīziju veikšanu 2009.gadā Valsts kontrole ievērojami paplašināja divpusējo sadarbību ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm.

Lai nostiprinātu divpusējo sadarbību, 2009.gadā tika panāktas vienošanās un noslēgti savstarpējās saprašanās memorandi starp Valsts kontroli un šādām citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm: Baltkrievijas Republikas Valsts kontroles komiteju, Kazahstānas Republikas Revīzijas komiteju republikas budžeta izpildes kontrolei un Ukrainas Revīzijas palātu. Noslēgtās vienošanās paredz pieredzes apmaiņu ar mērķi pilnveidot revīzijas metodoloģiju, profesionālo apmācību un darbinieku kvalifikācijas celšanu, informatīvo materiālu un dokumentu apmaiņu, kā arī savstarpēju projektu un revīziju organizēšanu. 2009.gada nogalē uzsāktas sarunas ar Gruzijas Republikas Valsts kontroli par Latvijas un Gruzijas augstāko revīzijas iestāžu sadarbības iespējām.

Gada pārskats 2009

Divpusējās sadarbības nolūkā starp Valsts kontroli un Kirgizstānas Republikas Revīzijas palātu 2009.gada oktobrī tika noslēgts līgums par Institucionālā attīstības fonda dotācijas kapacitātes celšanai publiskā sektora revīziju veikšanā finansēta projekta īstenošanu. Projektu paredzēts īstenot laika posmā no 2009.gada oktobra līdz 2011.gada maijam. Projekta aktivitātes ietver Kirgizstānas Republikas Revīzijas palātas revidentu apmācīšanu, finanšu revīziju veikšanas metodoloģijas pilnveidošanu atbilstoši starptautisko revīzijas standartu prasībām, kā arī izstrādātās metodoloģijas aprobēšanu pilotrevīziju veikšanā.

Valsts kontrolei ir izveidojusies veiksmīga sadarbība arī ar Krievijas Federācijas Revīzijas palātu. Šīs sadarbības gaitā 2009.gadā tika pabeigta jau trešā abu institūciju kopīgi īstenotā revīzija. Revīzijas laikā tika vērtētas atbildīgo iestāžu darbības pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krievijas Federāciju administrēšanā.

Sadarbība ar citām ārvalstu institūcijām

Valsts kontrole sadarbojas ne vien ar citu valstu ārējām revīzijas institūcijām, bet arī ar citām ārvalstu publiskā sektora institūcijām:

- 2009.gada maijā oficiālā vizītē Valsts kontrolē ieradās Baltkrievijas Republikas Valsts kontroles komitejas priekšsēdētājs. Darba tikšanās laikā ar valsts kontrolieri I.Sudrabu tika parakstīts Latvijas un Baltkrievijas augstāko finanšu kontroles institūciju savstarpējās saprašanās memorands;
- 2009.gada jūnijā Valsts kontrolē ieradās Kirgizstānas Republikas Revīzijas palātas pārstāvji, tai skaitā Revīzijas palātas priekšsēdētājs un Kirgizstānas parlamenta deputāti, kuri tikās ar revīzijas departamentu un atbalsta struktūrvienību pārstāvjiem un apsprieda tādos jautājumos kā kvalitātes vadības sistēma, finanšu revīziju metodoloģija, likumības un lietderības revīziju metodoloģija, revīzijas ieteikumu ieviešanas uzraudzība Valsts kontrolē un citus;
- 2009.gada oktobrī Valsts kontrolē ieradās Kirgizstānas Republikas Revīzijas palātas pārstāvju grupa, lai piedalītos Valsts kontroles organizētās mācībās par finanšu revīziju veikšanu;
- 2009.gada.novembrī oficiālā vizītē Latvijā uzturējās Eiropas Revīzijas palātas pārstāvis, kurš Valsts kontrolē prezentēja Eiropas Revīzijas palātas ikgadējo ziņojumu par Eiropas Savienības budžeta izpildi 2008.gadā;
- 2009.gada decembrī Valsts kontrolē pieredzes apmaiņas vizītē ieradās Kazahstānas augstākās revīzijas iestādes un Kazahstānas parlamenta pārstāvju delegācija;
- 2009.gada decembrī Valsts kontroli apmeklēja Krievijas Federācijas Revīzijas palātas delegācija tās priekšsēdētāja vadībā. Vizītes mērķis bija Valsts kontroles un Revīzijas palātas kopīgās revīzijas par valsts iestāžu darbību, regulējot Latvijas pārtikas eksportu uz Krievijas Federāciju, noslēgums un rezultātu publiskošana. Revīzijas tēma bija atbildīgo iestāžu darbība pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krievijas Federāciju administrēšanā.

- **pilnveidota komunikācija un sadarbība ar sabiedrību un citām institūcijām**

Valsts kontrolieres vizītes 2009.gadā

Pārskata gadā valsts kontroliere ir piedalījusies vairākās ārvalstu vizītēs:

Gada pārskats 2009

- 2009.gada janvārī valsts kontroliere I.Sudraba Viļņā, Lietuvā piedalījās Lietuvas Valsts kontroles 90.gadadienas svinībām veltītā konferencē;
- 2009.gada jūlijā valsts kontroliere I.Sudraba devās uz Maskavu, Krieviju, lai piedalītos apspriedē par kopīgās likumības revīzijas „Zemkopības ministrijas un tās iestāžu darbība pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krievijas Federāciju administrēšanā” norisi;
- 2009.gada septembrī valsts kontroliere I.Sudraba devās vizītē uz Sopotu, Poliju, kur piedalījās Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu pārstāvju sanāksmē;
- 2009.gada septembrī valsts kontroliere I.Sudraba Astanā, Kazahstānā, piedalījās Kazahstānas Finanšu policijas un OECD rīkotā konferencē;
- 2009.gada novembrī valsts kontroliere I.Sudraba devās uz Tbilisi, Gruziju, lai pārrunātu Latvijas un Gruzijas augstāko revīzijas iestāžu sadarbības iespējas;
- 2009.gada oktobrī valsts kontroliere I.Sudraba Kijevā, Ukrainā, parakstīja savstarpējās saprašanās memorandu ar Ukrainas augstāko revīzijas iestādi;
- 2009.gada novembrī valsts kontroliere I.Sudraba devās uz Sanktpēterburgu, Krieviju, saistībā ar likumības revīziju „Zemkopības ministrijas un tās iestāžu darbība pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krievijas Federāciju administrēšanā” ;
- 2009.gada novembrī valsts kontroliere I.Sudraba piedalījās Eiropas Savienības augstāko revīzijas iestāžu Kontaktu komitejas sanāksmē Budapeštā, Ungārijā.

Preses konferences

2009.gadā Valsts kontrolē tika organizētas divas preses konferences, sniedzot sabiedrībai informāciju par Valsts kontroles aktivitātēm:

- 2009.gada maijā Valsts kontrole rīkoja preses konferenci, kurā valsts kontroliere I.Sudraba sniedza informāciju par 2008.gada finanšu pārskatu revīziju rezultātiem ministrijās un centrālajās valsts iestādēs;
- 2009.gada decembrī Valsts kontrole rīkoja preses konferenci, kurā valsts kontroliere I.Sudraba un Krievijas Revīzijas palātas priekšsēdētājs S.Stepašins informēja par abu institūciju 2009.gadā kopīgi veiktās revīzijas rezultātiem.

Publikācijas presē par Valsts kontroles darbu

2009.gadā ir bijušas vairāk nekā 184 publikācijas centrālajā un reģionālajā presē par revīziju rezultātiem, kuri tika publiskoti 2009.gadā. Svarīgākās intervijas un publikācijas presē 2009.gadā:

- **„Stopkrāns norauts. Ko tālāk?”**. Valsts kontrolieres I.Sudrabas intervija par ekonomikas stabilizācijas un attīstības plānu, par Valsts kontroles darbību. "Rīgas Balss", 2009.gada 2.janvāris;
- **„Lidostas kasē atlaižu dēļ neienāk desmiti miljonu”**. Publikācija par revīzijas rezultātiem, izvērtējot lidostas "Rīga" saimnieciskās darbības rezultātus. „Diena”, 2009.gada 27.janvāris;
- **„Valsts kontrole: Dienvidu tiltam izšķērdēti 27 miljoni”**. Publikācija par Valsts kontroles revīzijas rezultātiem par Dienvidu tilta celtniecību. „Latvijas Avīze”, 2009.gada 19.marts;

Gada pārskats 2009

- **„Nedrīkst melot savai tautai”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu par situāciju valstī. „Čas”, 2009.gada 10.jūnijs;
- **„Судраба уже не исключает, что пойдет в политику”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu. „Telegraf”, 2009.gada 19.jūnijs;
- **„Ингуна Судраба: контроль над чиновниками стал слабее”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu par Valsts kontroles darbu. „Telegraf”, 2009.gada 11.augusts;
- **“Если мы начинаем ревизию, значит, там что-то есть”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu par Valsts kontroles darbu. „Business & Baltija”, 2009.gada 27.augusts;
- **“Nauda, kas plūst garām valsts kasei”**. Publikācija par Valsts kontroles revīzijas rezultātiem Valsts ieņēmumu dienestā. „Latvijas Avīze”, 2009.gada 27.augusts;
- **„Svarīgas uz rezultātu vērstas mācības”**. Valsts kontroliere I.Sudraba par darbinieku apmācību Valsts kontrolē. „Dienas Bizness”, 2009.gada 11.septembris;
- **„Audit shows government botched Parex rescue”**. Publikācija par konstatēto Valsts kontroles revīzijā par AS "Parex banka" pārņemšanas darījumiem. „The Baltic Times”, 2009.gada 1.oktobris;
- **„Я считаю свои деньги”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu. „Vestji Segodņa”, 2009.gada 6.oktobris;
- **„Sudraba: «Mūsu mērķi dzīvo savu dzīvi. Reālā dzīvē to nav...”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu par *Parex*, valsts pārvaldi un strukturālajām reformām valstī. „Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai”, 2009.gada 12.oktobris;
- **„Laimes lāča nebūs. Jāsāk strādāt pašiem”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu par 2010.gada budžetu, par nodokļu politiku valstī, par Valsts kontroles darbību. „Bilance” Nr.20 (224), 2009.gada oktobris;
- **„I.Sudraba: „Pie mums ir daudz negodīgu cilvēku”**. Intervija ar valsts kontrolieri I.Sudrabu par Valsts kontroles darbu, par valsts līdzekļu izsaimniekošanu, valsts aparātu, par 2010.gada valsts budžetu, par AS "Parex banka" pārņemšanas darījumiem. „Čas”, 2009.gada 11.novembris;
- **„Saimnieks tā nerīkojas”**. „Business & Baltija”, 2009.gada 11.novembris;
- **„Lauku konsultāciju un izglītības centram pārmet nelietderīgu valsts naudas tērēšanu”**. Publikācija par likumības revīziju „Valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" izvērtējums, līdzekļu izlietojuma pamatotība un atbilstība nozares dalībnieku vajadzībām” „Latvijas Avīze”, 2009.gada 25.novembris;
- **„Sola atvieglot eksportu”**. Publikācija par likumības revīzijā „Zemkopības ministrijas un tās iestāžu darbība pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krieviju administrēšanā” konstatēto. „Dienas Bizness”, 2009.gada 15.decembris.

Valsts kontrolieres svarīgākās tikšanās ar Latvijas Republikas valsts amatpersonām

2009.gadā valsts kontroliere Inguna Sudraba daudzkārt tikusies ar dažāda līmeņa Latvijas valsts un pašvaldību amatpersonām, lai pārrunātu Valsts kontroles veikto revīziju rezultātus.

Gada pārskats 2009

Sadarbība ar Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, citām komisijām un Ministru kabinetu

Valsts kontrole par svarīgāko revīziju ziņojumiem un revīziju laikā atklātajiem pārkāpumiem informē Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, citas atbildīgās Saeimas komisijas un Ministru kabinetu.

2009.gadā valsts kontroliere un citi atbildīgie Valsts kontroles darbinieki ir piedalījušies Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas sēdēs, kurās izskatīja 23 pārskata gadā veikto revīziju ziņojumus un pārrunāja konstatētos pārkāpumus, kā arī kopīgi ar ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm izskatīja Valsts kontroles sniegto ieteikumu revidējamām vienībām ieviešanas gaitu.

Valsts kontrole informēja Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju par Latvijas Republikas 2008.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; par sociālās korekcijas izglītības sistēmas realizāciju; par augstākās izglītības sistēmas realizāciju; par administratīvā pārkāpuma lietās izņemto transporta līdzekļu glabāšanu un realizāciju; par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem un bezdarba samazināšanas preventīvajiem pasākumiem; par Veselības ministrijas kapitālsabiedrību un padotības iestāžu izmaksām un izsniegtajiem valsts galvotajiem aizdevumiem; par pārtikas produktu eksportu uz Krievijas Federāciju; par sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju tarifu projektos iekļauto administratīvo izmaksu ekonomisko pamatojumu; par valsts budžeta dotāciju sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem; par Dienvidu tilta pār Daugavu Rīgā projektēšanu un būvniecību; par Rīgas pilsētas pašvaldības komercdarbību u.c.

Pēc revīzijas ziņojumu iesniegšanas Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija uzdeva ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm ziņot par revīzijās sniegto ieteikumu izpildi.

Valsts kontrole iepazīstināja arī Saeimu un Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju ar nākamā gada revīziju virzieniem un jaunumiem revīziju darbā.

Par būtiskiem revīziju ziņojumiem Valsts kontrole informēja arī Ministru kabinetu un Valsts prezidentu.

Valsts kontrole pārskata gadā ir aktīvi iesaistījusies Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas darbā, tai pildot Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas uzraudzības funkciju. Komisija ir apstiprinājusi darba plānu, saskaņā ar kuru ir noteikts laika grafiks, izskatāmās tēmas, atbildīgās institūcijas un komisijai iesniedzamā informācija. Valsts kontrole sniedz atbalstu Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai, vērtējot atbildīgo institūciju izstrādātos dokumentu projektus un citu informāciju, kā arī gatavojot materiālus un informācijas apkopojumus izskatīšanai komisijas sēdēs.

Pārskata gadā Valsts kontrole ir vērtējusi, kā Ministru kabinets ievēro savus pieņemtus lēmumus par fiskālās disciplīnas nodrošināšanu, lai sekmīgāk pārvarētu ekonomiskās krīzes izraisīto valsts budžeta ieņēmumu samazinājumu un ierobežotu izdevumus. Valsts kontrole konstatēja, ka Ministru kabineta pieņemtie lēmumi, īpaši decembrī, ir pretrunā ar tā iepriekš pieņemtajiem lēmumiem par fiskālās disciplīnas un uzraudzības nodrošināšanas pasākumiem. Valdība bija lēmusi par līdzekļu piešķiršanu no Finanšu ministrijas valsts pamatbudžeta apakšprogrammas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, kā arī pieļāvusi līdzekļu pārdali ministriju budžeta ietvaros, neievērojot spēkā esošos normatīvos aktus un savus iepriekš pieņemtus lēmumus par vienotiem principiem valsts un pašvaldību tēriņu ierobežošanai.

Gada pārskats 2009

Par konstatēto Valsts kontrole informēja Valsts prezidentu, Saeimas priekšsēdētāju un Ministru prezidentu.

4. Valsts kontroles revīziju darba rezultāti

4.1. Likumības revīzijas

2009.gadā Valsts kontroles revidenti pabeidza 27 likumības revīzijas. Šajās revīzijās revidenti vērtēja gan sabiedrību interesējošus svarīgus jautājumus, gan atsevišķu sistēmu īstenošanu atbilstoši noteiktajiem mērķiem, gan kapitālsabiedrību darbības efektivitāti, kā arī izvērtēja vairākas gada laikā saņemtās privātpersonu un institūciju iesniegtās sūdzības, kas liecināja par kopīgām problēmām vairākās pašvaldībās un uzņēmumos.

Atbilstoši ekonomiskajai situācijai valstī sabiedrības interesi visvairāk piesaistīja jautājumi par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu pārvaldību. Dažas Valsts kontroles pārskata gadā veiktās revīzijas radīja lielu sabiedrības interesi, jo tajās izskatītie jautājumi skāra lielas iedzīvotāju daļas intereses un konstatētie trūkumi liecināja par neekonomisku rīcību ar valsts un pašvaldību budžetu līdzekļiem vai pat līdzekļu izšķērdēšanu, kā arī institūciju nespēju sasniegt nozarei izvirzītos mērķus.

Valsts kontroles revīzijas ir aptvērušas tādas būtiskas jomas kā sociālo, veselības aprūpes, izglītības, kultūras, valsts aizsardzības un iekšlietu, ekonomikas, zemkopības, satiksmes un citas jomas, tāpat pārskata posmā ir veikta atkārtota pārbaude par iepriekš veiktajā revīzijā sniegto ieteikumu izpildi.

Tālāk dots ieskats konkrētās šajās jomās veiktajās revīzijās.

Revīzija „Dienvidu tilta pār Daugavu Rīgā projektēšanas, būvniecības un finansēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka Rīgas pilsētas pašvaldības veiktās darbības, organizējot Dienvidu tilta pār Daugavu Rīgā (turpmāk – Dienvidu tilts) projektēšanu, būvniecību un finansēšanu, atbilst normatīvo aktu prasībām, kā arī noskaidrot, vai pašvaldības rīcība ar finanšu resursiem ir ekonomiska un Dienvidu tilts ir uzbūvēts ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu.

Revīzijā tika konstatēts, ka Dienvidu tilta būvniecībā ir izšķērdēti vairāki desmiti miljonu latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības neprasmīgas projektu vadības un neekonomiskas rīcības dēļ Dienvidu tilta būvniecības izmaksas no plānotajiem Ls 109 milj. (pirmajai kārtai - Ls 65 milj., otrajai kārtai Ls 44 milj.) kopumā ir pieaugušas līdz 570 milj. latu.

Revīzijā konstatēts, ka lielāko daļu sadārdzinājuma veido Rīgas pilsētas pašvaldības izvēlētais būvdarbu finansēšanas modelis, kas paredz tilta būvniecībai ņemtā aizņēmuma atlikto maksājumu līdz 2010.gadam, tā Dienvidu tilta būvniecības izmaksas palielinot par Ls 264 milj. jeb par 87 procentiem.

Revīzijā arī noskaidrots, ka Rīgas pilsētas pašvaldība, vienojoties ar tilta būvnieku par izmaiņām norēķinu kārtībā, tilta būvniecības laikā ir pretlikumīgi saskaņojusi ekonomiski nepamatotus būvdarbu izmaksu sadārdzinājumus, tādējādi izšķērdējot pašvaldības finanšu līdzekļus Ls 27 milj. apmērā.

Gada pārskats 2009

Revīzijā konstatēts, ka, jau uzsākot Dienvidu tilta būvniecības projekta izstrādi, nav veikta saprātīga plānošana. Pirms lēmuma pieņemšanas par tilta būvniecības uzsākšanu pašvaldība nav noteikusi ne projekta īstenošanas gaitu, ne termiņus, ne sasniedzamos rezultātus.

Tāpat tā nav veikusi atbilstošus un pietiekamus pētījumus par projektam izvirzāmajām prasībām un to ietekmi uz transporta kustības problēmu risināšanu Rīgā, kā arī nav izstrādājusi projekta tehniski ekonomisko pamatojumu, lai varētu pretendēt uz Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu.

Revīzijā tika konstatēts, ka iepirkumi Dienvidu tilta projektēšanai un būvniecībai veikti neatbilstoši normatīvo aktu prasībām. Konkursa rezultātā ir noslēgti Rīgas pilsētas pašvaldībai neizdevīgi būvniecības līgumi.

Tā, piemēram, Rīgas pilsētas pašvaldība, neievērojot konkursa nolikuma prasību, ka līgumcena būvdarbu apjoma palielināšanās gadījumā var tikt palielināta tikai 10% apmērā, ir noslēgusi līgumu, tajā iekļaujot nosacījumus, kas ļauj neierobežoti palielināt līgumcenas sadārdzinājumu.

Pašvaldība, vienojoties ar „Deutsche Bank” AG par aizdevumu Ls 567 milj. apmērā tilta būvniecībai, rīkojusies, apejot normatīvajos aktos noteikto aizņemšanās kārtību.

Normatīvo aktu prasības Rīgas pilsētas pašvaldība nav ievērojusi, arī veicot ar tilta būvniecību saistīto darījumu uzskaiti grāmatvedībā.

Revīzija „Zemkopības ministrijas un tās iestāžu darbība pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krievijas Federāciju administrēšanā”

Paralēlās revīzijas mērķis - noteikt efektivitāti starptautiskajiem vienošanās dokumentiem par pārtikas produktu ārējo tirdzniecību, Krievijas Federācijas tiesību aktiem attiecībā uz valsts regulējumu, importējot Latvijas pārtikas produktus Krievijas Federācijā, un Latvijas Republikas tiesību aktiem attiecībā uz valsts regulējumu Latvijas Republikas pārtikas produktu eksportam uz Krievijas Federāciju; noskaidrot problemātiskos jautājumus tiesiskajā regulējumā un tā piemērošanā attiecībā uz Latvijas pārtikas produktu importu Krievijas Federācijā un sagatavot priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai; noskaidrot faktorus, kuri negatīvi ietekmē Latvijas pārtikas produktu importu Krievijas Federācijā un sagatavot atbilstošus priekšlikumus.

Revīzijā tika konstatēts, ka jāpilnveido valsts institūciju darbība Latvijas uzņēmumu eksporta veicināšanā uz Krievijas Federāciju. Lai gan Latvijas pārtikas uzņēmumu eksporta apjomu uz Krievijas Federāciju (turpmāk - KF) būtiski ietekmē ar KF iekšējā tirgus pieprasījumu saistītie KF institūciju lēmumi, Latvijas pārtikas eksporta veicināšana ir iespējama, šim nolūkam paredzētos Zemkopības ministrijas budžeta līdzekļus sadalot mērķtiecīgāk, palielinot finansējumu uzņēmumiem un samazinot iestāžu administratīvos izdevumus, kā arī nodrošinot kvalitatīvu pārtikas aprites uzraudzību un efektīvu sadarbību ar atbildīgajām KF institūcijām.

Likumības revīzija „Zemkopības ministrijas un tās iestāžu darbība pārtikas aprites uzraudzībā un pārtikas produktu eksporta uz Krievijas Federāciju administrēšanā” notika vienlaikus ar līdzīga satura revīziju Krievijas Federācijā, ko veica KF Revīzijas palāta. Revīzijā tika identificētas problēmas, kas apgrūtina uzņēmumu eksporta spēju uz KF.

Gada pārskats 2009

Lēmumus par uzņēmumu atzīšanu eksportam uz KF pieņem KF Veterinārās un fitosanitārās uzraudzības dienests (turpmāk - KFVFUD), bet zvejas produkcijas gadījumā šīs tiesības ir deleģētas Pārtikas un veterinārajam dienestam (turpmāk - PVD). Revīzijā netika gūta pārlicība, ka abu institūciju pieeja uzņēmumu atzīšanai ir vienlīdzīga pret visiem, kā rezultātā abu valstu augstākās revīzijas iestādes ir ieteikušas KFVFUD un PVD saskaņot un noteikt vienotus kritērijus atbilstības izvērtēšanai.

Revīzijā tika konstatētas arī citas nepilnības PVD veiktajā pārtikas uzņēmumu uzraudzībā, izvērtējot to atbilstību KF prasībām. Nepilnību novēršanas gadījumā abu valstu augstākās revīzijas iestādes ir ierosinājušas KF atbildīgajām institūcijām izvērtēt iespēju pilnībā deleģēt PVD tiesības izvērtēt gaļas pārstrādes uzņēmumu atbilstību KF prasībām, noslēdzot attiecīgu memorandu, kā arī pieņemt lēmumus par eksporta tiesību atjaunošanu pārtikas uzņēmumiem, kuriem tās uz laiku apturētas KFVFUD veikto pārbaūžu rezultātā, neveicot atkārtotas KFVFUD pārbaudes, bet, pamatojoties uz PVD sniegtu atbilstības izvērtējumu.

KFVFUD un PVD piemērotās memoranda par zvejas produkcijas eksportu interpretācijas rezultātā šo produktu eksporta uzsākšana tiek aizkavēta pat līdz astoņiem mēnešiem. Abu valstu augstākās revīzijas iestādes iesaka PVD un KFVFUD vienoties par memoranda nosacījumu atbilstošu piemērošanu, lai paātrinātu atzīšanas procesu un līdz ar to arī eksporta iespējas.

Revīzijā tika konstatēts, ka Zemkopības ministrijas atbalsta pasākumi pārtikas produktu eksporta veicināšanai ir kopumā virzīti uz atbalstu individuāliem uzņēmumiem, neveicinot uzņēmumu konsolidāciju eksporta tirgu apgūvē. Abu valstu augstākās revīzijas iestādes iesaka Latvijas valdībai veikt pasākumus eksportējošo uzņēmumu konsolidācijas veicināšanai, tādējādi nodrošinot nepieciešamos produkcijas apjomus KF tirdzniecības tīklu pieprasījuma apmierināšanai.

Revīzijas rezultātā arī tiks izvērtēta iespēja konkretizēt veicamās darbības un termiņus, lai pārvērtētu KF normatīvus par kaitīgo vielu satura maksimāli pieļaujamo līmeni pārtikas produktos gadījumos, kad KF normatīvi būtiski atšķiras no Eiropas Savienības normatīviem un minēto prasību samazināšana neietekmē patērētāju drošību un veselību.

Valsts kontrole revīzijā pārbaudīja arī tādas valsts institūciju darbības, kas nav tieši saistītas ar eksportu uz KF, bet būtiski ietekmē pārtikas apritē iesaistīto uzņēmumu eksporta spēju, piemēram, analizējot PVD piemēroto pārtikas aprites valsts uzraudzības sistēmu un Zemkopības ministrijas budžeta līdzekļu piešķiršanu lauksaimniecības un pārtikas preču tirgus veicināšanai.

Revīzijā tika secināts, ka iespējama PVD izmaksu optimizācija, uzlabojot darbības koordināciju, pārbaūžu efektivitāti un samazinot administratīvās izmaksas.

PVD veiktās produktu pārbaudes tirdzniecības vietās neliecina par to efektivitāti un vienlīdzīgu pieeju, kontrolējot Latvijā ražotos, ievestos un importētos pārtikas produktus, tādējādi neveicinot godīgu konkurenci, turklāt PVD nav pietiekami koordinējis teritoriālo struktūrvienību darbību, lai pārbaudes tiktu plānotas un veiktas pēc vienotiem principiem.

PVD izveidotā uzņēmumu novērtēšanas un sodu piemērošanas sistēma nenodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmumiem, kā arī pietiekami nemotivē uzņēmumus darboties atbilstoši normatīvo aktu prasībām. To apliecina dzīvnieku izcelsmes pārtikas ražošanas un tirdzniecības uzņēmumu, kuros 2008.gadā regulāri konstatētas neatbilstības, augstais īpatsvars - 55% no pārbaudītajiem.

Gada pārskats 2009

PVD centrālajā administrācijā - Pārtikas uzraudzības departamentā un Veterinārās uzraudzības departamentā - 91,8% no kopējā nodarbināto skaita bija vadības līmeņa darbinieki.

Lauksaimniecības un pārtikas preču tirgus veicināšanas programmas īstenošanas shēma nav caurskatāma un neatbilst normatīvajiem aktiem. Vienas programmas administrēšanā ir iesaistītas četras institūcijas: Zemkopības ministrija, Lauku atbalsta dienests, Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts un biedrība „Mārketinga padome”.

Programmas vadības un organizācijas izmaksas 2008.gadā bija apstiprinātas 31% apmērā no visām programmas izmaksām, tajā skaitā paredzot līdzekļus arī programmas administrējošā personāla kvalifikācijas paaugstināšanai un prēmijām Ls 29 tūkst. apmērā. 2009.gadā vadības un organizācijas izmaksas veidoja 28% no visām programmas izmaksām.

Lēmumus par atbalsta piešķiršanu pieņem biedrība „Mārketinga padome” ārpus tai normatīvajos aktos noteiktā pilnvarojuma, turklāt sistemātiski pārkāpjot pašu izstrādātā un ar Zemkopības ministriju nesaskaņotā nolikuma nosacījumus, kas liecina par formālu pieeju programmas eksporta veicināšanas pasākumu administrēšanai un nerada pārliecību par pamatotu valsts budžeta finansējuma izlietojumu.

Potenciālajiem atbalsta saņēmējiem nav nodrošināta pietiekama informācija par iespēju to saņemt vai arī noteiktā atbalsta intensitāte – 25% vai 35% no attaisnotajiem izdevumiem - nav samērojama ar atbalsta saņemšanai izvirzītajām prasībām un nemotivē interesentus pieteikties atbalsta saņemšanai.

Zemkopības ministrijai jāuzlabo sadarbība ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (turpmāk - LIAA), nodrošinot, ka interesentiem ir iespēja vienkopus saņemt izsmeļošu informāciju par LIAA un Zemkopības ministrijas administrētajiem atbalsta pasākumiem pārtikas, lauksaimniecības un zivsaimniecības jomā.

Revīzija „Aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem un bezdarba samazināšanas preventīvajiem pasākumiem piešķirtā finansējuma izlietojuma likumība un efektivitāte”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Labklājības ministrija un tās padotības iestāde Nodarbinātības valsts aģentūra (turpmāk – Aģentūra) nodrošina aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem un bezdarba samazināšanas preventīvajiem pasākumiem piešķirtā finansējuma izlietošanas likumību un efektivitāti.

Revīzijā tika konstatēts, ka Aģentūra neefektīvi organizē bezdarba samazināšanas un nodarbinātības veicināšanas aktivitātes. Aģentūra nevērtē personu iespējas atgriezties darba tirgū, līdz ar to neveicina tās galvenā mērķa - samazināt bezdarbu un veicināt iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes pieaugumu – sasniegšanu.

Kopumā nepamatoti un nelietderīgi ir izlietoti valsts budžeta līdzekļi Ls 1,4 milj. apmērā.

Aģentūra nepietiekami uzrauga personu atbilstību bezdarbnieka vai darba meklētāja statusa piešķiršanas vai zaudēšanas kritērijiem - revidējamajā laika posmā bezdarbnieka vai darba meklētāja statuss ir piešķirts vai saglabāts 7815 personām, kurām saskaņā ar *Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumu* nav šādu tiesību, piemēram, personām, kuras strādā vai ir pašnodarbinātas. Minēto personu daļībai aktīvajos nodarbinātības pasākumos pēc revidentu aplēsēm prettiesiski izlietoti valsts budžeta līdzekļi Ls 233 tūkst. apmērā. Savukārt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra šīm personām ir izmaksājusi bezdarbnieka pabalstus Ls 434 tūkst. apmērā.

Gada pārskats 2009

Revīzijā konstatēts, ka neefektīvi ir izlietoti valsts budžeta līdzekļi, organizējot aktīvos nodarbinātības pasākumus: iesaistot personas pasākuma *Neformālās izglītības ieguve* programmās „B”, „C”, „D1”, „D” vai „E” kategorijas autovadītājs, Aģentūra nepārlicinās, vai persona pēc dalības apmācībā ir saņēmusi vadītāja apliecību. Līdz 2009.gada 1.septembrim VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” attiecīgās kategorijas autovadītāja apliecības nav saņēmušas 987 personas jeb 45% no mācības pabeigušajām personām, tātad nav nodrošināts efektīvs valsts budžeta līdzekļu izlietojums Ls 436 tūkst. apmērā.

Iesaistot bezdarbniekus profesionālās apmācības un izglītības ieguves pasākumos, Aģentūra nevērtē tās rīcībā esošo informāciju par jau reģistrēto bezdarbnieku skaitu attiecīgajās profesijās. Piemēram, profesionālās apmācības programmā *Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs* ir iesaistītas 411 personas, kas attiecīgajā laika posmā ir lielākais vienā profesionālās apmācības programmā iesaistīto personu skaits, lai gan Aģentūras datubāzē profesijā *Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs* ir reģistrēti 21 994 bezdarbnieki, kas ir šajā profesijā trešais lielākais reģistrētais bezdarbnieku skaits.

Pasākumos *Algotie pagaidu darbi* un *Pasākumi noteiktām personu grupām* 127 personas ir iesaistītas pie pasākuma īstenotāja, kas iepriekš ir bijis viņu darba devējs. Līdz ar to pastāv risks, ka pasākuma īstenotājs iepriekš izveidotās darba vietas ir likvidējis ar mērķi saņemt finansiālo atbalstu no valsts budžeta līdzfinansētu darba vietu veidā.

Revīzija „Veselības ministrijas padotības iestāžu un kapitālsabiedrību tiešo un netiešo (vispārējo), t.sk. administratīvo izmaksu un Veselības ministrijas kapitālsabiedrībām izsniegto valsts galvoto aizdevumu izlietojuma ekonomiskums, efektivitāte un lietderība”

Revīzijas mērķis - pārbaudīt tiešo un netiešo (vispārējo), tajā skaitā administratīvo izmaksu efektivitāti, lietderību un atbilstību darba uzdevumiem Veselības ministrijas padotības iestādēs un kapitālsabiedrībās, kā arī Veselības ministrijas kapitālsabiedrībām izsniegto valsts galvoto aizdevumu izlietojuma lietderību, atbilstību paredzētajiem mērķiem un likumību.

Veicot revīziju Rīgas Stradiņa universitātē (turpmāk - RSU), valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca” (turpmāk - PSKUS), sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (turpmāk - RAKUS), valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” (turpmāk - RPNC), tika konstatēts, ka visas Veselības ministrijas revidējamās padotības iestādes un kapitālsabiedrības finanšu līdzekļus izmanto neefektīvi. Kopumā revīzijā pārbaudītās institūcijas neekonomiski un neefektīvi ir izlietojušas līdzekļus Ls 2,8 milj. apmērā.

Veselības ministrijas padotības iestādes un iestādes, kurās Veselības ministrija ir 100% kapitāldaļu turētāja, ir vairākkārt pirkušas ārpakalpojumus un veidojušas partnerattiecības ar privātajām struktūrām, lai gan tas ir bijis finansiāli neizdevīgi.

RAKUS ir samaksājusi par privāto kapitālsabiedrību – SIA „Latvijas plastiskās, rekonstruktīvās un mikroķirurģijas centrs” un „Brūču klīnika” - sniegtajiem mikroķirurģijas un mikroķirurģiskās izgulējumu ārstēšanas pakalpojumiem Ls 2,4 milj., lai gan pašai slimnīcai būtu izdevīgi tos sniegt, līdz ar to RAKUS nav guvusi iespējamo bruto peļņas

Gada pārskats 2009

---

daļu Ls 1,2 milj. apmērā, kura nav investēta RAKUS attīstībā, bet gan nonākusi privāto kapitālsabiedrību dalībnieku rīcībā.

PSKUS savukārt slēgusi līgumu par pakalpojumu pirkšanu no SIA „Baltijas elektronikas izstrādnes” par kopējo summu Ls 68 tūkst., lai gan slimnīcai ir visi nepieciešamie resursi, lai tā pati spētu nodrošināt uzdevumu izpildi. Turklāt PSKUS darbinieku funkcijas pārklājas ar pasūtītajiem uzdevumiem. Revīzijā secināts, ka līgums ir slēgts ar mērķi, lai labumu gūtu privātā kapitālsabiedrība, piemēram, 2008.gadā 80% no SIA „Baltijas elektronikas izstrādnes” neto apgrozījuma ir ieņēmumi no PSKUS sniegtajiem pakalpojumiem un bruto peļņas rentabilitāte ir 99% jeb Ls 54 tūkst., savukārt pārskata gada peļņu Ls 40 tūkst. plānots izmaksāt dividendēs.

RSU noslēgusi iepirkuma līgumu ar SIA „Rīgas firma „Pamats””, lai arī tās piedāvājums bijis divas reizes dārgāks nekā citu pretendenta piedāvājumi. Bez tam RSU ir izmaksājusi atalgojumu SIA „Rīgas firma „Pamats”” 12 administrācijas darbiniekiem (piemēram, tehniskajam direktoram, sekretārei, kvalitātes vadītājam, būvdarbu vadītājam, iepirkumu menedžerim), kuri veica celtniecības, santehnikas un elektromontāžas darbus RSU.

RPNC slēdzis līgumu ar SIA „Publisko iepirkumu atbalsta aģentūra”, kura savu darbību ir reģistrējusi piecas dienas pirms RPNC darbinieka iesnieguma par šāda ārpalpojuma nepieciešamību. RPNC maksājumi 2008.gadā ir SIA „Publisko iepirkumu atbalsta aģentūra” vienīgie ieņēmumi. Tāpat iespējama labuma guvums ir minētā sabiedrība, nevis RPNC.

Revīzijā arī tika konstatēts, ka visās revidējamās iestādēs pastāv iespēja samazināt administratīvo darbinieku atalgojuma izmaksas un administratīvās izmaksas kopumā, lai sasniegtu attiecīgo iestāžu mērķus ar iespējami mazākiem finanšu resursiem.

Pārbaudot izsniegto valsts galvoto aizdevumu izlietojumu, tika konstatēts, ka veikti maksājumi, kas neatbilst valsts galvotā aizdevuma mērķiem un biznesa plānā paredzētajām aktivitātēm, piemēram, valsts galvotā projekta līdzekļi ir novirzīti gan kārtējo parādsaistību apmaksai, gan ieguldīti kredītiestāžu depozītos un ieguldījumu fondos.

Revīzija „Augstākās izglītības sistēmas realizācija atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka Izglītības un zinātnes ministrija kā vadošā valsts pārvaldes iestāde augstākās izglītības jomā nodrošina normatīvajos aktos izvirzīto uzdevumu izpildi mērķu sasniegšanai augstākās izglītības sistēmas īstenošanā, nodrošina tai normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildi tā, lai sasniegtu augstākās izglītības attīstības politikas mērķus.

Revīzijā tika konstatēts, ka Latvijā augstākās izglītības politika tiek īstenota neprofesionāli, Izglītības un zinātnes ministrija ir nepilnīgi realizējusi augstākās izglītības politikas plānošanas dokumentos noteiktos uzdevumus un nav veicinājusi mērķa – nodrošināt tautsaimniecības attīstības vajadzībām atbilstošu izglītības piedāvājumu – sasniegšanu.

Viens no galvenajiem mehānismiem, kā Izglītības un zinātnes ministrija var ietekmēt augstākās izglītības procesus Latvijā, ir kvalitatīva un profesionāla izglītības iestāžu un studiju programmu akreditācija. Tā nepieciešama, lai nodrošinātu atbilstošas augstskolu darba organizācijas un resursu kvalitātes pārbaudes, tā panākot augstākās izglītības attīstību un konkurētspēju.

Gada pārskats 2009

Revīzijā konstatēts, ka izglītības programmu akreditācija neatbilst tās būtībai – attiecīgās programmas īstenošanas kvalitātes novērtēšanai.

Izglītības un zinātnes ministrija nav noteikusi detalizētus studiju programmu vērtēšanas kritērijus un vienotu metodiku akreditācijas kritēriju izvērtēšanai, lai gūtu pārliecību, ka studiju programmas metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums ir atbilstošā kvalitātē. Turklāt augstākās izglītības iestāžu un studiju programmu akreditācijas procesa organizācija bieži neatbilst normatīvo aktu prasībām.

Atsevišķus uzdevumus, kas saskaņā ar likumu jāveic pašai Izglītības un zinātnes ministrijai, tā ir pilnvarojusi veikt Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centram, taču šī centra padotība, kompetence, funkcijas un loma studiju programmu akreditācijas procesā nav noteikta nevienā normatīvajā aktā, turklāt pati ministrija ar šo centru nav slēgusi deleģējuma vai pilnvarojuma līgumu.

Vēl viens būtisks mehānisms, kā valsts var uzlabot augstāko izglītību, ir studiju kredīšanas organizēšana. Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādāto Ministru kabineta noteikumu prasība, ka studiju kredīta galvotājs nevar būt fiziska persona, kas atmaksā agrāk valsts vārdā sniegtu galvojumu saņemtos studiju kredītus, ierobežo iespējamo galvotāju loku, kā rezultātā samazinās potenciālo studentu skaits.

Izglītības un zinātnes ministrija nenodrošina caurskatāmu augstākās izglītības sistēmas budžeta plānošanas un izlietojuma procesu, turklāt tās rīcībā nav aktuālas informācijas par augstākās izglītības iestāžu studiju programmu īstenošanas izmaksām. Studiju finansējuma aprēķinu Izglītības un zinātnes ministrija vēl joprojām veic, pamatojoties uz Rīgas Tehniskās universitātes 1996.gada zinātniski pētniecisko darbu *Augstākās izglītības finansējuma aprēķina metodika*.

Izglītības un zinātnes ministrija nav arī nodrošinājusi caurskatāmu darba samaksas un piemaksu noteikšanas sistēmu augstākās izglītības iestādēs. Revīzijā tika konstatēts, ka vidējā darba samaksa tajās vienam amatam atšķiras pat par 52 procentiem. Tikpat necaurskatāma ir arī akadēmiskā personāla darba laika uzskaites sistēma un noslodze. Revīzijas laikā tika konstatēti gadījumi, ka dažas augstākās izglītības iestādēs strādājošās personas vienlaikus strādā trīs līdz sešās darba vietās.

Revīzija „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēmas izmaksu efektivitāte un atbilstība tiesību aktiem”

Revīzijas mērķis – pārbaudīt Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondu) vadības un kontroles sistēmas efektivitāti, likumību un sistēmas izmaksas Finanšu ministrijā, kā arī apzināt administrēšanas izmaksas sertifikācijas, maksājumu, sadarbības un atbildīgajās iestādēs.

Revīzija tika veikta Kontaktu komitejas Struktūrfondu Ceturtās darba grupas par ES struktūrfondu kontroli izmaksām koordinētās paralēlās revīzijas ietvaros. Revīzijas apjoms un revīzijā izskatāmie jautājumi ir pielāgoti paralēlajā revīzijā izskatāmajiem jautājumiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka Finanšu ministrija nav nodrošinājusi ES fondu efektīvu administrēšanu un vadību. Finanšu ministrijas izveidotā ES fondu apguves uzraudzības sistēma nerada pārliecību par sistēmisku pieeju efektīvai finanšu resursu apguvei.

Valdība nav izstrādājusi aktualizētu *Latvijas stratēģiskās attīstības plānu*, kurā būtu noteiktas attīstības prioritātes atbilstoši Latvijas ekonomiskajai situācijai krīzes apstākļos, līdz ar to nevar spriest par plānoto rezultātu un veicamo pasākumu, kurus

Gada pārskats 2009

---

finansē ar Eiropas Savienības fondu līdzekļiem, aktualitāti un finanšu resursu izlietojuma efektivitāti. Plānošanas dokumenti - *Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam, Valsts stratēģiskais ietvardokuments 2007.-2013.gada periodam* - ir sagatavoti laikā, kad Latvija piedzīvoja augšupeju, un tajos prognozētā ekonomikas izaugsme ir pilnīgi pretēja situācijai, kāda tā ir kopš 2008.gadā iesākušās ekonomiskās un finansiālās krīzes.

Finanšu ministrijai laikus neapstiprinot attiecīgos normatīvos aktus, par 18 mēnešiem tika aizkavēta ES fondu piešķirto līdzekļu ieplūšana Latvijas tautsaimniecībā, tādējādi neuzsākot 2007.-2013.gada plānošanas perioda projektu īstenošanu. Laikus uzsākti ir tikai lielie infrastruktūras projekti.

Finanšu ministrija neizvērtē atbildīgo iestāžu ziņojumus par ES fondu apguvi, tai skaitā par konstatētajām problēmām projekta realizācijā, neanalizē atklātās novirzes no plānotajiem rādītājiem kontekstā ar to ietekmi uz stratēģiskajiem mērķiem, sistēmu kopumā, turpmāk pieņemtajiem lēmumiem par finansējuma pārdali starp aktivitātēm, kā arī nenodrošina sasniegto rezultātu mērīšanu un to kvalitātes izvērtēšanu.

Apgūstot tehniskās palīdzības projekta līdzekļus, dažos gadījumos līdzekļi ir izlietoti Finanšu ministrijas darbinieku vajadzībām, kas nav vērstas uz projekta mērķa sasniegšanu, piemēram, naktsmītņu vai ēdināšanas izdevumu samaksai. Projekta ietvaros dažos gadījumos ir samaksāts par semināriem, kuriem nav tiešas ietekmes uz ES fondu finansējuma apguves efektivitāti, kā arī ir samaksāts par vadlīniju un metodikas izstrādi, lai gan tas ir Finanšu ministrijas tiešais uzdevums.

Finanšu ministrija nav ievērojusi valdības noteikto taupības principu un nav samazinājusi mēneša amatalgas visiem darbiniekiem. 2008.gada beigās un 2009.gada pirmajā pusgadā Finanšu ministrija pretēji valdībā lemtajam par fiskālās disciplīnas ievērošanu ir paaugstinājusi amat algu 47 no 133 izlases veidā pārbaudītajiem darbiniekiem par 9% līdz 22%, turklāt pamatojumā ietvertie papildu pienākumi sakrīt ar tiešajiem darba pienākumiem. 2009.gada augustā visiem Finanšu ministrijas darbiniekiem tika samazināta mēneša amat algebra par 20 procentiem. Tā kā daļai darbinieku pirms tam tā tika palielināta par 22%, amat algebra faktiski ir palielināta, salīdzinot ar gada sākumā esošo līmeni. Finanšu ministrija arī neekonomiski ir plānojusi personāla resursus - 2009.gada 1.oktobrī uz 1,8 darbiniekiem bija 1 vadītājs.

Finanšu ministrijas izstrādāto ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēmu (turpmāk - VIS) par Ls 1,2 milj. no tehniskās palīdzības projekta līdzekļiem nav iespējams pilnvērtīgi izmantot, jo tajā netiek ievadīti visi nepieciešamie dati. Tāpēc attiecīgās sistēmas sadaļas nevar tikt izmantotas kā rīks ES fondu uzraudzībai, kā arī ir nepieciešams veidot alternatīvu variantu datu apkopošanai, tādējādi radot papildu izdevumus. Bez tam faktiskais sistēmas lietotāju skaits pārsniedz plānoto, kas radīja papildu izdevumus.

Ilgstoši netiek veiktas arī darbības, lai atgūtu projektu ietvaros neatbilstoši veiktos izdevumus, kā arī ierobežotu šādu maksājumu veikšanu no valsts budžeta. VIS uz 2009.gada 20.septembri ir uzskaitīti kā neatgūti neatbilstoši veiktie izdevumi 47 projektos par kopējo summu 5,2 miljoni latu. Normatīvie akti neparedz procedūru, kas ierobežotu neatbilstošu izdevumu veikšanu no valsts budžeta, un nenosaka disciplinējošas procedūras budžeta iestādēm neatbilstošu izdevumu mazināšanai, samazinot tikai projekta ietvaros pieejamo attiecināmo finansējuma apjomu, bet nesamazinot valsts budžeta finansējumu. 2004. – 2006.gada plānošanas posmā valsts budžetam kopumā tika radīti zaudējumi Ls 7,9 milj. apmērā. Savukārt jaunajā

Gada pārskats 2009

---

plānošanas posmā no 2007.gada sākuma līdz 2009.gada 23.septembrim jau konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi kopsummā Ls 15 tūkst. apmērā.

Revīzija „Valsts robežsardzes koledžas darbības efektivitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - iegūt pārlicību par Valsts robežsardzes personāla apmācības politikas īstenošanas efektivitāti, Valsts robežsardzes koledžas (turpmāk – Koledža) darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un materiāli tehniskās bāzes noslogotību.

Revīzijā tika konstatēts, ka Koledžā valsts finanšu līdzekļi tiek izlietoti neracionāli. Iekšlietu ministrija nav izvērtējusi, kā iespējami efektīvāk vadīt un finansēt tās padotības iestāžu pakļautībā esošās koledžas.

Koledžas pārvaldes struktūra ir neracionāla - tās direktora un trīs vietnieku pārraudzībā ir izveidotas 34 dažādas struktūrvienības. Koledžā dažādo atbalsta struktūrvienību skaits ir trīs reizes lielāks nekā Valsts policijas koledžā un Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā, savukārt amata vietu skaits atbalsta struktūrās Koledžā ir divas reizes lielāks nekā Valsts policijas koledžā un trīs reizes lielāks nekā Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā.

Koledža nav veikusi pietiekamus līdzekļu ekonomijas pasākumus. Lai arī 2009.gadā līdz ar valsts taupības noteikumiem tās kopējie izdevumi tika samazināti par aptuveni 40% (Ls 1,1milj.), salīdzinot ar 2008.gadu, pērnā gada 9 mēnešos atalgojumiem paredzētie līdzekļi bija izlietoti 83,4% no plānotā, bet precēm un pakalpojumiem - 83,6% apmērā. Lai nodrošinātu Koledžas darbību, novembrī papildus piešķirti līdzekļi Ls 86,4 tūkst. apmērā.

Revīzijā secināts, ka Ministru kabineta lēmumu par izdevumu samazinājumiem Iekšlietu ministrija nav izpildījusi pēc būtības, jo ministrija, lai nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu izdevumu samazinājumu atbilstoši Ministru kabineta lēmumam, samazināja izdevumus apmācību poligona „Janapole” rekonstrukcijas darbu finansējumam par Ls 1,6 milj., bet 2009.gada 4.ceturksnī lūdza piešķirt papildu finansējumu no valsts budžeta Ls 362,7 tūkst. poligona „Janapole” rekonstrukcijas darbu apmaksai.

Iekšlietu ministrijas profesionālās izglītības koncepcija nenosaka nepieciešamo nozares speciālistu skaitu un to attiecīgo profesionālo izglītību, kā arī Valsts robežsardze nav noteikusi kārtību un kritērijus, kā tiek plānots uzņemamo studentu kopējais skaits.

Pretēji normatīvajam regulējumam Koledžā 2009.gadā ir uzņemti 72 kadeti, kā arī ne Iekšlietu ministrija, ne Valsts robežsardze nav noteikusi uzņemamo reflektantu skaitu valsts finansētā 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā *Robežapsardze* nepilna laika studijām.

Koledžā darbā pieņemti volejbola izlases komandas galvenais treneris un četri volejbolisti, divi biatlonisti, viens motobraucējs un viens džudists, bet revīzijā konstatēts, ka Sporta un fiziskās sagatavošanas nodaļā pieņemtais treneris un sportisti mācību procesā nepiedalās, tāpēc pastāv risks, ka valsts līdzekļi, izmaksājot trenerim un sportistiem darba algu, Ls 120 tūkst. apmērā ir izlietoti nepamatoti.

Gada pārskats 2009

Revīzija „Atsevišķu Kuldīgas novada pašvaldības iepirkumu atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - iegūt pārlicību, ka Kuldīgas pilsētas pašvaldības publiskie iepirkumi veikti atbilstoši normatīvo aktu prasībām un pašvaldības rīcība ar finanšu resursiem bijusi ekonomiska.

Revīzijā konstatēts, ka Kuldīgas pašvaldība iepirkumu konkursus ir organizējusi neefektīvi.

Iepirkumu komisijas kļūdainas, nevienlīdzīgas un netaisnīgas pretendentu vērtēšanas un pieņemto lēmumu rezultātā pašvaldība ir uzņēmusies saistības, kas var radīt nepamatotu finanšu izlietojumu Ls 145 tūkst. apmērā.

Konkursā par Piltenes, Liepājas ielu un daļas no Pilsētas laukuma rekonstrukciju iepirkumu komisija nepamatoti, vienā no vērtēšanas kritērijiem piešķirot maksimālo punktu skaitu, lai gan saskaņā ar pašu noteikto vērtēšanas metodiku bija jāpiešķir divreiz mazāks punktu skaits, par uzvarētāju ir atzinusi pretendentu ar visaugstāko līgumcenu Ls 1,4 milj. (bez PVN), kura par Ls 542 tūkst. (bez PVN) jeb 62% pārsniedza zemāko piedāvāto cenu. Nesamērīgi augstā uzvarētāja līgumcena nav atturējusi pašvaldības vadību no iepirkuma līguma noslēgšanas.

Iepirkuma konkursu nolikumi ietver tādas nepamatotas prasības pretendentiem, kas ierobežo brīvu konkurenci un pieļauj subjektīvas vērtēšanas iespējas, jo konkursu nolikumos prettiesiski ir noteikti stingrāki ierobežojumi darbu izpildē iesaistīt apakšuzņēmējus.

Vienā no nolikumiem ir noteikta prasība, ka projekta vadītājam un būvdarbu vadītājam jābūt izsniegtam tikai Latvijas Republikas Būvinženieru savienības būvprakses sertifikātam ēku būvdarbu vadīšanā.

Nosakot prasību, ka būvdarbu vadītājam jābūt vismaz piecu gadu pieredzei būvniecības jomā un vismaz trīs gadu pieredzei būvdarbu vadīšanā, netiek paredzēta iespēja pretendentam apliecināt savas spējas, pievienojot informāciju par iepriekš paveiktajiem darbiem.

Nolikumā paredzēts arī ierobežojums piedalīties konkursā personām, kas ir piedalījušās konkursa nolikuma sagatavošanā, neparedzot iespēju pretendentiem apliecināt, ka tiem nav priekšrocību attiecīgajā iepirkuma procedūrā.

Iepirkumu komisija nav vērtējusi lētāko piedāvājumu konkursā par ēku kompleksa būvniecību Baznīcas ielā 1 un Strautu ielas rekonstrukciju, norādot, ka pretendents ir nokavējis piedāvājumu iesniegšanas termiņu. Šādā gadījumā komisijai nav tiesību atvērt iesniegto piedāvājumu, taču pieteikums ir reģistrēts un atvērts.

Pašvaldība nelikumīgi un nepamatoti visos revīzijā pārbaudītajos iepirkumu līgumos jau sākotnēji ir paredzējusi rezervi neparedzētajiem darbiem Ls 167 tūkst. (bez PVN) apmērā, kuru noteikšanai ir jāpiemēro sarunu procedūra un jāsaņem iepirkumu uzraudzības biroja atļauja.

Gada pārskats 2009

Revīzija „Valsts budžeta dotācijas sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem piešķiršanas un izlietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām un mērķiem”

Revīzijas mērķis - pārlicināties, vai sabiedriskā transporta maršrutu tīkls ir izveidots racionāli un valsts budžeta dotācijas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem piešķiršana, izlietojums un uzraudzība pār tās izlietojumu atbilst normatīvo aktu prasībām un mērķim.

Revīzijā tika konstatēts, ka sabiedriskajam autotransportam piešķirtie valsts līdzekļi ir izlietoti nelietderīgi.

Kaut gan valsts budžeta dotācija sabiedriskā autotransporta pakalpojumu zaudējumu kompensēšanai 2008.gadā bija Ls 44 milj., kas ir gandrīz divreiz vairāk nekā 2007.gadā, valsts parāds pasažieru pārvadātājiem 2008.gadā sasniedza Ls 4 milj., bet līdz 30.09.2009. tas dubultojās. Valsts parāda pieaugumu būtiski ietekmēja Satiksmes ministrijas, Autotransporta direkcijas un pašvaldību darbības nepilnības sabiedriskā transporta pakalpojumu plānošanā un organizēšanā.

Satiksmes ministrija nav izstrādājusi kārtību un principus, kā noteikt ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistīto zaudējumu kompensēšanai nepieciešamo finansējumu, tāpēc naudas piešķiršanas process nav izsekojams un caurskatāms.

Pasažieru pārvadātāji nav motivēti sniegt izmaksu ziņā efektīvus sabiedriskā transporta pakalpojumus, jo zaudējumus pilnā apmērā kompensē no valsts budžeta. Par to liecina pasažieru pārvadātāju uzrādītais pašizmaksas pieaugums 2008.gadā salīdzinājumā ar 2007.gadu Ls 18 milj. apmērā jeb par 37,5 procentiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka Autotransporta direkcija un revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības nav analizējušas pārvadātāju izmaksas iepriekšējā laika posmā, lai lemtu par izmaksu pieauguma pamatotību 2008.gadā. Atbildīgās institūcijas neguva pārliecību par pārvadātāju izmaksu pieauguma pamatotību kopumā aptuveni Ls 13 milj. apmērā. Piemēram, revīzijas izlasē iekļautie četri pasažieru pārvadātāji reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā 2008.gada plānotās izmaksas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir palielinājuši par 19,4% - 114,5%, tas ir, izmaksu pieaugums starp dažādiem pārvadātājiem atšķiras gandrīz sešas reizes.

Revīzijā tika konstatēta arī pasažieru pārvadātāju pakalpojumu apjoma samazinājuma tieša ietekme uz pieprasītās valsts budžeta dotācijas apmēru, piemēram, komersants, zaudējot koncesijas konkursā par tiesībām sniegt pakalpojumus reģionālajā *starpplisētū maršrutu tīklā*, palielina dotācijas pieprasījumu par pakalpojumiem reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā. Konstatēts, ka kompensācijas pieprasījumi palielināti līdz pat Ls 200 tūkst. gadā.

Autotransporta direkcija nav nodrošinājusi tāda sabiedriskā transporta maršrutu tīkla izveidi, kas būtu efektīvs gan izmaksu ziņā, gan sasniegtu sociālos mērķus. Revidējamajā laika posmā pieļautas nelietderīgas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksas vismaz Ls 3,4 milj. apmērā, jo maršrutu tīkls tika veidots, pamatojoties uz pieejamo valsts budžeta finansējuma apjomu, neanalizējot pasažieru plūsmu un nepiemērojot pārvadājumu pietiekamības kritērijus.

Autotransporta direkcija ir pieļāvusi koncesiju konkursa lotes „Centrs 1” apkalpošanā iesaistīt pārvadātājus a/s „Nordeka”, a/s „Rīgas taksometru parks”, SIA „Blagovest TUR” un SIA „Norma-A”, lai gan konkursa rezultāti minētajā lotē ir apstrīdēti un Administratīvā

Gada pārskats 2009

---

rajona tiesa ir lēmusi par pasūtījuma tiesību piešķiršanas apturēšanu lotē, kurā minētie pārvadātāji bija atzīti par konkursa uzvarētājiem. Pašlaik minētie pārvadātāji apstrīdētājā lotē *de facto* nodrošina 88,5% pārvadājumu.

Revīzija „Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju tarifu projektos iekļauto administratīvo izmaksu ekonomiskā pamatojuma un atbilstības spēkā esošajām tarifu aprēķināšanas metodikām izvērtējums”

Revīzijas mērķis – izvērtēt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Komisija) un pašvaldību izveidoto sabiedrisko pakalpojumu regulatoru rīcības, apstiprinot tarifus, atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī izvērtēt, vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju tarifu projektos iekļautās izmaksas ir ekonomiski pamatotas un lietderīgas.

Revīzijā tika konstatēts, ka sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas ir nepilnīgas, tās neparedz detalizētu tarifu projektos iekļauto administratīvo izmaksu uzskaitījumu un ekonomiskās pamatotības pārbaudi.

Revīzijā tika analizēta administratīvo izmaksu pamatotība Komisijas apstiprinātajos elektroenerģijas tirdzniecības tarifos saistītajiem enerģijas lietotājiem un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras tarifos, kā arī pašvaldību regulatoru apstiprinātajos sadzīves atkritumu apsaimniekošanas un siltumapgādes tarifos.

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, sagatavojot sākotnējo tarifu projektu iesniegšanai Komisijā, pats izvēlas izmaksu posteņus, par kuriem sniegt pamatojumu Komisijai, kā arī to detalizācijas pakāpi. Komisija nepieprasa un nesaņem informāciju par administratīvajām izmaksām, kas ir netieši attiecinātas uz pakalpojumu, tāpēc faktiski nevar izvērtēt tarifos iekļauto komersanta atbalsta funkciju izmaksu pamatotību, līdz ar to, iespējams, negūst adekvātu pārlicību par tarifu aprēķinu pamatotību.

Pārbaudot komersantu faktiskās uz pakalpojumu sniegšanu attiecinātās administratīvās izmaksas, revidenti secināja, ka ir iespējama izmaksu ekonomija. Lai arī to ietekme uz kopējo tarifu nav liela, tomēr tādu izmaksu, kuras nav tieši nepieciešamas pakalpojuma nodrošināšanai un nav samērīgas ar pakalpojuma saņēmēju ekonomisko stāvokli, iekļaušana tarifā nav pieļaujama.

Arī pašvaldību regulējamās nozarēs tarifu projekti netika pietiekami pamatoti, jo pakalpojumu sniedzēji lietoja dažādus izmaksu prognozēšanas principus, kā arī netiešās administratīvās izmaksas uz tarifu attiecināja, pamatojoties uz būtiski atšķirīgiem principiem.

Izlases kārtā pārbaudot pašvaldību regulatoru apstiprinātajos siltumapgādes un sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifos iekļautās izmaksas, tika konstatēts, ka komersantu izmaksas vismaz Ls 90 tūkst. apmērā ir tarifos iekļautas nepamatoti ne tikai pašvaldību regulatoru nepietiekami veiktās tarifu projektu izvērtēšanas, bet arī tarifu aprēķināšanas metodikas nepilnību dēļ.

Pārbaudot pašvaldību regulējamās nozarēs tarifu projektos iekļauto administratīvo izmaksu īpatsvaru un pamatotību 15 sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju noteiktajos tarifos, revidenti konstatēja, ka tos būtiski ietekmē metodikas kvalitāte un detalizācijas pakāpe. Piemēram, ja sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē, kur tarifu aprēķināšanas metode ir detalizēta, administratīvo izmaksu īpatsvars tarifos ir robežās no 17,3% līdz 21,6%, tad siltumapgādes nozarē, kur metodika nenosaka prasības

Gada pārskats 2009

---

iekļaujamajām administratīvajām izmaksām - no 4,1% līdz 22,5%, kas liecina par iespēju tarifiem iekļaut ekonomiski nepamatotas izmaksas.

Spēkā esošā metodika rada iespēju sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem projektos atkārtoti iekļaut iepriekšējos tarifos plānotos, bet neveiktos izdevumus, tādējādi saņemot nepamatoti lielākus ieņēmumus. Piemēram, revīzijā konstatēts gadījums, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs tarifu projektā paredzēja izdevumus siltumtrases remontam, bet faktiski šos pasākumus neveica.

Bez tam Komisija nav noteikusi pieņemamā tarifa noteikšanas principus universālajam pakalpojumam, kā arī nav veikusi zemes ciparu televīzijas raidīšanas tirgus analīzi un komersanta iespējamā dominējošā stāvokļa ietekmes uz efektīvu konkurenci izvērtējumu, lai lemtu par regulēšanas pasākumu piemērošanas nepieciešamību.

Revīzija „Valsts budžeta finansēto Vides un Zemkopības ministrijas fondu līdzekļu izlietošanas un uzņēmējdarbībai izsniegto valsts kredītgarantiju piešķiršanas lietderība un atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - pārliecināties par Latvijas vides aizsardzības fonda, Meža attīstības fonda, Zivju fonda, Medību saimniecības attīstības fonda līdzekļu izlietošanas lietderību un atbilstību normatīvo aktu prasībām, VAS „Lauku attīstības fonds” un SIA „Latvijas Garantiju aģentūra” izsniegto valsts kredītgarantiju piešķiršanas lietderību un atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī fondu valsts budžeta plānošanas un izlietojuma uzraudzības izsekojamība un caurskatāmība.

Revīzijā konstatēts, ka Vides un Zemkopības ministrijas fondu līdzekļi tiek izmantoti valsts iestāžu pamatdarbības finansēšanai. Lielākā daļa no Vides un Zemkopības ministrijas fondu līdzekļiem - 81,2% jeb Ls 14 milj. - ir piešķirti valsts pārvaldes iestāžu uzdevumu izpildei, bet tikai 19,8% jeb Ls 3 milj. ir novirzīti sabiedriski noderīga mērķa sasniegšanai nevalstiskajām organizācijām un komersantiem. Līdz ar to valsts pārvaldes iestādes no fondiem saņem papildu finansējumu savu funkciju veikšanai, kas veido apmēram 10% no kopējiem iestāžu budžeta izdevumiem.

Sagatavojot projektu pieteikumus konkursiem par fondu finansējuma iegūšanu valsts pārvaldes funkciju veikšanai, tiek apieti publisko iepirkumu reglamentējošie dokumenti, kā arī netiek ievēroti valsts budžeta plānošanu reglamentējošie normatīvie akti. Turklāt fondu padomes, lemjot par iesniegtajiem projektiem, piedalās valsts pārvaldes iestāžu budžeta apstiprināšanā un veic Vides ministrijas un Zemkopības ministrijas kompetencē esošus uzdevumus - finanšu resursu sadali padotībā esošajām iestādēm.

Dažādu fondu darbību pašlaik nosaka atšķirīga hierarhiskā līmeņa normatīvie akti, administrējošām institūcijām ir atšķirīgas pilnvaras, un tās piemēro būtiski atšķirīgus fondu darbības principus. Tas nozīmē, ka valsts budžeta izlietojums tiek uzraudzīts atšķirīgi.

Revidēto fondu mērķi ir līdzīgi, un, izlases veidā pārbaudot finansētos projektus, tika konstatēts, ka, piemēram, no Latvijas vides aizsardzības fonda ir finansēti arī citu fondu mērķiem atbilstoši projekti Ls 530 tūkst. apmērā.

Revīzijā konstatēts, ka iespējama izmaksu optimizācija VAS „Lauku attīstības fonds” un SIA „Latvijas Garantiju aģentūra”. Divu atsevišķu valsts kapitālsabiedrību ar vienādiem darbības mērķiem vienlaicīga darbība būtu pamatota tikai gadījumā, ja pastāvētu Eiropas Savienības normatīvā regulējuma noteikti ierobežojumi to apvienošanai vai arī atsevišķa darbība būtu izmaksu ziņā efektīvāka. Garantiju piešķiršanas mehānismi šajās

Gada pārskats 2009

---

kapitālsabiedrībās ir vienādi, un lauku komersantiem nav nodrošināta iespēja saņemt kredītu garantijas lauksaimniecības un lauku attīstības pasākumiem vienā vietā pēc „vienas pieturas principa”.

Revīzija „Juridiskās palīdzības administrācijas sniegto pakalpojumu pieejamība un efektivitāte”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka Juridiskās palīdzības administrācijas (turpmāk – Administrācija) sniegtie pakalpojumi ir pieejami, to sniegšana ir efektīva un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Tieslietu ministrija nav pieņēmusi lēmumu par Administrācijas darbības un struktūras tālāku optimizāciju. Lai gan Tieslietu ministrija ir paudusi viedokli, ka ir nepieciešama Administrācijas darbības un struktūras tālāka optimizēšana, lēmums par attiecīgu rīcību joprojām nav pieņemts.

Administrācija nenodrošina iekšējo kontroli pār juridiskās palīdzības sniedzēju līgumu darbības termiņiem, jo, pārkāpjot normatīvo aktu prasības, vairākos gadījumos juridiskās palīdzības sniegšanai bija norīkotas personas, ar kurām līguma termiņi bija beigušies vai beigsies pirms datuma, kad jāsniedz juridiskā palīdzība.

Administrācija dažos gadījumos nav nodrošinājusi arī savlaicīgu valsts kompensāciju izmaksu cietušajiem, kas saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir jāveic viena mēneša laikā pēc dienas, kad pieņemts lēmums par valsts kompensācijas piešķiršanu.

Revidenti atklāja neatbilstības Administrācijas kreditoru uzskaitē Ls 18 tūkst. apmērā, jo grāmatvedības uzskaitē saistības nav uzrādītas atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Administrācija nav nodrošinājusi efektīvu piedziņas no vardarbīgā noziedzīgā nodarījuma izdarītājiem vai viņu līdzdalībniekiem sistēmas izveidi, kā rezultātā valsts pamatbudžetā netiek nodrošināta savlaicīga un pilnīga līdzekļu ieskaitīšana.

Līdz ar to Administrācijā ir izveidojies 355 lietu uzkrājums, kurās piedzenami valsts budžeta līdzekļi Ls 199 tūkst. apmērā. Administrācija neveic pietiekamu sadarbību ar zvērinātiem tiesu izpildītājiem, tādējādi neiegūstot informāciju par piedziņas procesu virzību.

2008.gadā Administrācija nelietderīgi izlietojusi Ls 2,8 tūkst., slēdzot līgumus ar komercsabiedrībām par pakalpojumiem, kuru izpildi varēja nodrošināt vai nodrošināja iestādes darbinieki atbilstoši amata pienākumos noteiktajam.

Revīzija „VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” ieņēmumu izlietojuma likumība un atbilstība VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” darbības mērķiem”

Revīzijas mērķis – izvērtēt valsts akciju sabiedrības „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk – LVRTC) ieņēmumu izlietojuma likumību, tajā skaitā ar sertifikācijas pakalpojumu sniegšanu un zemes ciparu televīzijas ieviešanu saistīto investīciju lietderību un atbilstību LVRTC darbības mērķiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka LVRTC saimnieciskā darbība nav efektīva - konstatēts neefektīvs līdzekļu izlietojums un izmaksu par sniegtajiem pakalpojumiem sadārdzinājums.

Gada pārskats 2009

LVRTC pamatdarbības ieņēmumi 2008. – 2009.gadā nesedz tā darbības izmaksas, zaudējumiem pieaugot no Ls 14 tūkst. 2008.gadā līdz plānotiem Ls 734 tūkst. 2009.gadā. Rentabilitāti ietekmēja arī nepietiekama izdevumu kontrole un nepamatotu izdevumu veikšana. Nav arī izstrādāta brīvo finanšu līdzekļu pārvaldības politika, kas nodrošinātu pamatotu un mērķtiecīgu rīcību ar tiem, kaut gan vairāk nekā 70% no LVRTC ieņēmumiem veidoja uzņēmuma īpašumā esošo SIA „Latvijas mobilais telefons” kapitāla daļu dividendes un procentu maksājumi par to noguldīšanu komercbankās.

LVRTC, izmaksājot revidējamā laika posmā prēmijās Ls 1 milj., ir piemērojis necaurskatāmu prēmiju piešķiršanas sistēmu, tai skaitā Ls 93 tūkst. izmaksājot 2009.gadā, kad likums noteica atlīdzības izdevumu ierobežojumus.

LVRTC neefektīvi ir izmantojis savu autoparku – vismaz 11 automašīnas šī gada februārī, martā ilgstoši netika lietotas, tai pašā laikā tika nomāta automašīna valdes priekšsēdētāja vajadzībām, par to maksājot Ls 791 mēnesī.

LVRTC ir daļēji sedzis uzņēmuma darbinieku un viņu ģimenes locekļu atpūtas pasākumu izdevumus. Pārbaudītajā laika posmā ir apmaksāti tūrisma braucieni uz Portugāli, Spāniju, Kipru, Turciju un Slovākiju Ls 7165 apmērā.

Būtiskas nepilnības konstatētas arī Satiksmes ministrijas organizētajā konkursā par zemes ciparu televīzijas apraides ieviešanu. Konkursa nosacījumi neatbilst Ministru kabineta apstiprinātajai koncepcijai. LVRTC daļēji zaudēja infrastruktūras nodrošināšanas tiesības Rīgā un Rīgas reģionā par labu SIA „Hannu Digital”, kas vienlaikus izraisīja arī papildu maksājumu veikšanu, tādējādi sadārdzinot tarifus raidorganizācijām un pastarpināti galalietotājiem – televīzijas programmu skatītājiem.

LVRTC padome nav veikusi kapitālsabiedrības lietu atbilstošu uzraudzību, jo ir akceptējusi līgumus par LVRTC dalību zemes ciparu televīzijas ieviešanā, kaut arī apšaubījusi to atbilstību tiesību aktu prasībām un Ministru kabineta apstiprinātajai Koncepcijai.

Pamatojoties uz Informācijas atklātības likuma 5.panta trešās daļas nosacījumiem, LVRTC un zemes ciparu televīzijas ieviešanā iesaistītie komersanti ir noteikuši komercnoslēpuma statusu daļai revīzijas ziņojumā iekļautās informācijas, līdz ar to ierobežojot ziņojuma pilnas versijas publiskošanas iespējas.

LVRTC darbības rezultātus negatīvi ietekmēja arī Satiksmes ministrijas lēmums nodot tam VAS „Latvijas Pasts” iesākto elektroniskā paraksta sertifikācijas pakalpojumu sniegšanu. Tas ne tikai neatbilst uzņēmuma darbības mērķiem, bet arī rada papildu izdevumus Ls 619 tūkst. apmērā un pasliktina uzņēmuma finanšu stāvokli par summu, ko veido uzkrātie VAS „Latvijas Pasts” zaudējumi. Iespējams, ka tuvākajos gados šis darbības virziens uzņēmumam radīs vēl vairākus miljonus latu zaudējumus.

Revīzija „Valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” izvērtējums, līdzekļu izlietojuma pamatotība un atbilstība nozares dalībnieku vajadzībām”

Revīzijas mērķis - iegūt pārlicību, ka Zemkopības ministrija ir izvērtējusi budžeta līdzekļu piešķiršanas nepieciešamību SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, no valsts budžeta līdzekļiem finansētie pasākumi atbilst nozares dalībnieku vajadzībām un to īstenošanai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi ir izlietoti lietderīgi.

Revīzijā tika konstatēts, ka Zemkopības ministrija nenodrošina valsts budžeta līdzekļu lietderīgu izlietošanu lauku attīstības veicināšanai.

Gada pārskats 2009

2008.gadā un 2009.gada pirmajā pusgadā Zemkopības ministrijas veiktā lauku attīstības veicināšanas pasākumu plānošana visiem revīzijā pārbaudītajiem pasākumiem nav bijusi efektīva, un budžeta līdzekļi izlietoti nelietderīgi vismaz divu pasākumu gadījumā - *Mazaktīvo lauku teritoriju iedzīvotāju aktivizēšana un mazo saimniecību pārprofilēšana* ar finansējumu Ls 225 tūkst. apmērā un *Lauku saimnieku aizvietotāji Latvijā* ar finansējumu Ls 25 tūkst. apmērā.

Piemēram, īstenojot pasākumu *Lauku saimnieku aizvietotāji*, 2008.gadā un 2009.gada pirmajā pusgadā 10 lauku saimnieku aizvietotāju sagatavošanai un četrus lauku saimnieku aizvietotāju darbības koordinēšanai ir izlietoti Ls 18 tūkst., savukārt lauku saimnieku aizvietošanas pakalpojumi ir sniegti tikai Ls 2 tūkst. apmērā; no mācības uzsākušajiem 24 lauku saimnieku aizvietotāju pretendentiem mācības sekmīgi ir pabeiguši desmit, turklāt 40% no sagatavotajiem lauku saimnieku aizvietotājiem 2008.gadā un 2009.gada pirmajos septiņos mēnešos nav snieguši lauku saimnieku aizvietotāju pakalpojumus; lauku saimnieku aizvietotāju pakalpojumus 2008.gadā un 2009.gada pirmajos septiņos mēnešos ir izmantojušas tikai 16 zemnieku saimniecības jeb 0,04% no Latvijā reģistrētajām zemnieku saimniecībām.

Zemkopības ministrija nepietiekami izvērtē plānoto pasākumu atbilstību nozares dalībnieku vajadzībām, kā arī nav pamatojusi izvēli, kāpēc pasākumu īstenošana un valsts budžeta finansējuma administrēšana uzticēta tieši SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, ņemot vērā tās pieredzi, resursus, personāla kvalifikāciju un spēju efektīvi īstenot katru pasākumu.

Zemkopības ministrija nav nodrošinājusi godīgu konkurenci un izmaksu efektivitātes principu piemērošanu, noslēdzot ikgadējus līgumus ar SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” par valsts budžeta mērķdotāciju izlietojumu lauku attīstības veicināšanas pasākumu īstenošanai - 2008.gadā Ls 2,6 milj. apmērā un 2009.gadā Ls 1 milj. apmērā.

Revīzija „Valsts un pašvaldību iestāžu darbība, nodrošinot līdzekļu atgūšanu par sniegtajiem ārpusģimenes aprūpes pakalpojumiem”

Revīzijas mērķis – pārbaudot Labklājības ministrijas padotības iestādes – Sociālo pakalpojumu pārvaldes (turpmāk – SPP, likvidēta ar 01.07.2009.) un pašvaldību darbību, nodrošinot līdzekļu atgūšanu par sniegtajiem ārpusģimenes aprūpes pakalpojumiem, iegūt pārlicību, vai izveidotā tiesību sistēma šajā jomā darbojas un ir efektīva; pārbaudot Labklājības ministrijas padotības iestādes – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) darbību valsts sociālo pabalstu izmaksas pārtraukšanā ārpusģimenes aprūpes laikā, iegūt pārlicību, vai tiek nodrošināta šo pabalstu izmaksas likumība.

Revīzijā tika konstatēts, ka valstī netiek nodrošinātas bērnu intereses izaugt ģimeniskā vidē.

Lai arī pašvaldībām būtu jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu bērnu tiesības uzaugt ģimenē, gadījumos, kad ģimene ar bērniem nonāk krīzes situācijā, pašvaldības bieži izvēlas nodrošināt bērnam ārpusģimenes aprūpi, tas ir, aprūpi pie aizbildņa, audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē.

Tāpat, lemjot par ārpusģimenes aprūpes veidu, daļa pašvaldību sociālo dienestu un Bāriņtiesu primāri izvēlas bērnu ievietot aprūpes iestādē, nevis audžuģimenē, kurā bērnam ir lielāka iespēja saņemt visu nepieciešamo, lai veicinātu pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Gada pārskats 2009

Kvalitatīvas palīdzības sniegšanu ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, audžuģimenēm un aizbildņiem ietekmē tas, ka 2008.gadā tikai 26,9% pašvaldību bija izveidoti sociālie dienesti, vēl 61,9% pašvaldību darbā bija pieņemts tikai viens sociālā darba speciālists, bet 11,2% sociālā dienesta uzdevumu veikšana tika deleģēta pašvaldības amatpersonai amatu apvienošanas kārtībā.

Revidenti konstatēja, ka netiek ievērota vienlīdzīga attieksme pret bērnu aprūpes iestādēm un audžuģimenēm, nosakot tām nepieciešamos finanšu līdzekļus bērna uzturēšanai. Lai arī bērna uzturēšanas izmaksas sociālās aprūpes iestādēs ir pieaugušas no Ls 280 līdz Ls 461 mēnesī attiecīgi no 2005. līdz 2009.gadam, pabalsts bērna uzturam audžuģimenē, kas tagad ir noteikts ne mazāk kā Ls 27, nav pārskatīts kopš 1998.gada un atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu Ls 80 apmērā - no 2005.gada.

Valsts un pašvaldības nenodrošina samaksas piedziņu no vecākiem, kuriem ir atņemtas bērnu aprūpes tiesības, un šo funkciju viņu vietā veic valsts vai pašvaldība. Revidējamā laika posmā tam iztērēti Ls 16 milj., no kuriem valsts līdzekļi nav atgūti, bet pašvaldības ir atguvušas līdzekļus Ls 4266 apmērā, kas ir apmēram 0,03% no visiem izlietotajiem līdzekļiem.

Lai gan normatīvie akti nosaka, ka vecākiem, kuriem ir atņemtas bērnu aprūpes tiesības, tiek pārtrauktas valsts sociālo pabalstu izmaksas par bērnu, kurš atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā, Bāriņtiesām nav noteikts pienākums iesniegt VSAA visu informāciju, kas ir par pamatu valsts sociālo pabalstu pārtraukšanai. Līdz ar to VSAA ir veikusi nepamatotas valsts sociālo pabalstu izmaksas.

Revīzija „Rīgas pilsētas pašvaldības komercdarbības atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Rīgas pilsētas pašvaldība veic komercdarbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Rīgas pašvaldības komercdarbība ir apšaubāma - tā neatbilst normatīvo aktu prasībām un rada brīvā tirgus izkropļojuma risku.

Pašvaldība ir pieļāvusi, ka tās iestāde – pašvaldības aģentūra „Rīgas dārzi un parki” - veic neregistrētu komercdarbību, sniedzot privātpersonām komercpakalpojumus teritorijas labiekārtošanā, veidojot apstādījumus un nodrošinot to uzturēšanu.

Rīgas pilsētas pašvaldība ir dibinājusi un pārreģistrējusi Komercreģistrā kapitālsabiedrības, lai deleģētu tām uzdevumus, kas izriet no pašvaldības funkcijām, neizvērtējot, vai kapitālsabiedrības šos uzdevumus var veikt efektīvāk vai vismaz tikpat efektīvi kā pašvaldības iestādes.

Piemēram, Rīgas pilsētas pašvaldība ir nodibinājusi SIA „Transporta infrastruktūras attīstība” un SIA „Lucavsalas attīstība” un ieguldījusi to pamatkapitālā attiecīgi Ls 6 milj. un Ls 500 tūkst., uzdodot tām veikt Rīgas domes Satiksmes departamenta un Pilsētas attīstības departamenta uzdevumos ietilpstošas darbības, nemaz neplānojot, ka šīs sabiedrības veiks komercdarbību.

Pašvaldība ir pārreģistrējusi komercregistrā tādas sabiedrības kā SIA „Rīgas nami”, Rīgas pašvaldības AS „Rīgas Centrāltirgus”, Rīgas pašvaldības SIA „Stūre”, SIA „Rīgas pilsētas lombards”, SIA „Rīgas ĢeoMetrics”, lai gan to darbība nav saistīta ar likumā minētajiem apstākļiem, kuros pašvaldība, reģistrējot kapitālsabiedrību, var iesaistīties komercdarbībā.

Gada pārskats 2009

Revidenti konstatēja risku, ka Rīgas pilsētas pašvaldība maksā neatbilstoši augstu atlīdzību par SIA „Rīgas nami”, SIA „Rīgas pilsētbūvnieks” un SIA „Rīgas meži” sniegtajiem pakalpojumiem.

Pašvaldība ir iznomājusi nekustamos īpašumus Rīgas pašvaldības AS „Rīgas Centrāltirgus”, taču nav guvusi ienākumus, kas atbilst šo īpašumu vērtībai, jo akciju sabiedrība tos iznomā trešajām personām, nosakot ievērojami augstāku nomas maksu.

Rīgas pilsētas pašvaldība laikā no 2006.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim nelikumīgi ieguldījusi SIA „Rīgas nami” pamatkapitālā nekustamos īpašumus Ls 3,7 milj. vērtībā, kurus savas darbības nodrošināšanai izmantoja pašvaldības iestādes un kurus tagad tās nomā no SIA „Rīgas nami”.

Savukārt SIA „Rīgas pilsētbūvnieks” pamatkapitālā pašvaldība ir ieguldījusi nekustamos īpašumus Ls 34,8 milj. vērtībā, kuri bija nepieciešami, lai sniegtu palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājuma risināšanā.

Pašvaldība pastarpināti, caur kapitālsabiedrībām piesaistot finanšu līdzekļus, ir uzņēmusies ilgtermiņa saistības, kuru apmērs 2008.gada 31.decembrī bija sasniedzis 134,1 milj. latu.

Revīzija „Privatizēto dzīvojamo māju apsaimniekošanas organizēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām Rīgas, Liepājas, Rēzeknes un Valmieras pilsētas pašvaldībās”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka privatizēto dzīvojamo māju apsaimniekošana Rīgas, Liepājas, Rēzeknes un Valmieras pilsētas pašvaldībā atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Rīgas, Liepājas, Rēzeknes un Valmieras pilsētas pašvaldība nav nodrošinājusi privatizēto dzīvojamo māju pārvaldīšanu un apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Rēzeknes pilsētas pašvaldība nav slēgusi līgumu par privatizēto dzīvojamo māju apsaimniekošanas uzdevuma nodošanu faktiskajam apsaimniekotājam un līdz ar to nav noteikusi tam veicamos pienākumus, tiesības un uzdevuma izpildes kontroles mehānismu.

Savukārt Rīgas, Liepājas un Valmieras pašvaldības noslēgtie līgumi ar kapitālsabiedrībām par privatizēto dzīvojamo māju apsaimniekošanu nav sagatavoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām un līdz ar to nesatur uzdevuma izpildes kontroles mehānismus.

Pašvaldības 2008.gadā nav nodrošinājušas dzīvojamo māju uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas noteikšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, kas paredz, ka maksu par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu aprēķina saskaņā ar pārvaldnieka sastādīto izdevumu tāmi kalendāra gadam.

Valmieras pilsētā dzīvojamo māju uzturēšanas un apsaimniekošanas maksa tika iekasēta atbilstoši pašvaldības noteiktajam vienādam apmēram neatkarīgi no konkrētās dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumu apjoma.

Savukārt Liepājas pilsētā apsaimniekošanas maksa tika iekasēta Liepājas pilsētas Sabiedrisko pakalpojumu regulatora 2006.un 2007.gadā noteiktās pašvaldības dzīvokļu īres maksas apmērā, bet Rēzeknes pilsētā un Rīgas pilsētā apsaimniekotāji apsaimniekošanas maksu ir noteikuši, nesagatavojot izdevumu tāmes.

Gada pārskats 2009

Pašvaldības nav veikušas arī apsaimniekotāju darbības uzraudzību, kā rezultātā vairāki apsaimniekotāji - Valmieras pilsētas pašvaldība un Rīgas pilsētas pašvaldības SIA „Valdemāra nami” un SIA „Zemgale” - pretēji normatīvajos aktos noteiktajam nav nodrošinājuši dzīvokļu īpašniekiem iespēju iepazīties ar informāciju par dzīvojamo māju uzturēšanas un apsaimniekošanas plānotajiem un faktiskajiem izdevumiem.

Rīgas pilsētas pašvaldībā SIA „Zemgale” un SIA „Valdemāra nami” 2008.gadā 30 dzīvojamām mājām no uzkrājumiem remontdarbu veikšanai ir samaksājušas dzīvokļu īpašnieku komunālo pakalpojumu parādus, kā rezultātā māju uzturēšanai paredzētie līdzekļi SIA „Zemgale” Ls 57 tūkst. un SIA „Valdemāra nami” Ls 63 tūkst. apmērā ir izlietoti citiem mērķiem.

Liepājas pilsētas pašvaldībā SIA „Karosta”, dzīvojamo māju apsaimniekošanas izdevumos iekļaujot gan aprēķināto pamatlīdzekļu nolietojumu, gan kredītu maksājumus par dzīvojamās mājās uzstādīto individuālo siltummezglu iegādi, bez vienošanās ar dzīvokļu īpašniekiem ir nepamatoti pieprasījusi kredīta atmaksu Ls 24 tūkst. apmērā par siltummezgliem, kas paliek uzņēmuma īpašumā.

Pašvaldības nav nodrošinājušas dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesību nodošanu normatīvajā aktā noteiktajā kārtībā – Rīgas pilsētas un Liepājas pilsētas pašvaldība nav ievērojusi noteikto termiņu divi mēneši pēc pieteikuma par pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu ievērošanu un dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesības nodošana ilgusi līdz pat sešiem mēnešiem no pieteikuma saņemšanas.

Rīgas, Rēzeknes un Valmieras pilsētas pašvaldība pretēji normatīvajā aktā noteiktajam, nododot dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesības jaunajam dzīvojamās mājas pārvaldniekam, nenodod dzīvojamās mājas uzkrātos līdzekļus vai neizlietoto dzīvojamo māju apsaimniekošanas maksas daļu.

Rīgas pilsētas pašvaldība pretēji normatīvajā aktā noteiktajam nav noslēgusi ar apsaimniekotājiem līgumus par pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un izdevumu segšanu.

Gadījumos, kad pašvaldības dzīvokļu īres maksa ir lielāka par noteikto apsaimniekošanas maksu, pašvaldības nesaņem normatīvajos aktos paredzēto īres maksas peļņas daļu - Rēzeknes pilsētas pašvaldība 2008.gadā par pašvaldības īpašumā esošo 502 dzīvokļu izīrēšanu nesaņēma īres maksas peļņas daļu Ls 27 tūkst. apmērā; Rīgas pilsētas pašvaldība 2009.gadā par pašvaldības īpašumā esošo 4595 dzīvokļu izīrēšanu nesaņēma īres maksas peļņas daļu Ls 18 tūkst. apmērā ik mēnesi.

Pašvaldības nav ievērojušas normatīvajā aktā noteikto pašvaldības dzīvojamā fonda īres maksas noteikšanas un samazināšanas kārtību, neparedzot īres maksā peļņas daļu un nepieņemot lēmumu par īres maksas samazināšanu gadījumos, kad to pieļauj normatīvie akti.

Revīzija „Garkalnes novada Domes administratīvo izdevumu plānošanas un izlietošanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - gūt pārliecību par Garkalnes novada Domes (turpmāk tekstā – Dome) administratīvo izdevumu plānošanas un izlietošanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Garkalnes pašvaldības budžets nesniedz skaidru priekšstatu par plānotajiem izdevumiem un neatbilst normatīvo aktu prasībām, nenodrošina caurskatāmu un salīdzināmu informāciju, turklāt Dome nav ieviesusi Valsts kontroles iepriekšējās revīzijas ieteikumus.

Gada pārskats 2009

Domes rīcība ar pašvaldības līdzekļiem nav bijusi mērķtiecīga, lietderīga un atbilstoša normatīvo aktu prasībām, tos ieguldot Berģu pamatskolas sporta laukuma izbūvē Ls 85 tūkst. apmērā, kā arī apmaksājot degvielas izdevumus Ls 47 tūkst. apmērā. Kopumā revidenti neguva pārliecību, ka ir veikti būvniecības darbi Ls 127 tūkst. apmērā.

Dome ir veikusi nepamatotu samaksu Ls 6 tūkst. apmērā par neizpildītiem darbiem ūdens ņemšanas vietas izbūvei ārējās ugunsdzēsības vajadzībām un pirmsskolas izglītības iestādes „Skudriņas” rekonstrukcijai.

Revidenti konstatēja, ka Garkalnes pamatskolas teritorijā uzklātais bruģis ir par 158 m² mazākā platībā, nekā ir uzrādīts darbu pieņemšanas un nodošanas aktos. Neuzklātais bruģis naudas izteiksmē atbilst Ls 2 tūkst., un pārbaudes dienā Domes būvvaldes vadītājs neuzrādīja, kur tas dabā ir atrodams, vēlāk skaidrojot, ka neuzklātais bruģis ir sakrauts un novietots Garkalnes pamatskolas teritorijā.

Pretēji normatīvo aktu prasībām pašvaldība nav izstrādājusi teritorijas attīstības programmu, kā rezultātā Dome nav pildījusi savas funkcijas. Lai nodrošinātu racionālu un lietderīgu budžeta izdevumu plānošanu un izlietošanu, Domei ir jāizstrādā teritorijas attīstības programma atbilstoši normatīvo aktu prasībām, to sasaistot ar katru izdevumu kategorijai paredzēto līdzekļu apjomu.

Lai arī 2008.gada 12.decembrī pieņemtais normatīvais akts noteica samazināt atlīdzību paredzēto finansējumu, Domes vadība ar 2009.gada 1.janvāri darbiniekiem amatalgas ir palielinājusi vidēji par 55 procentiem.

Pašvaldība nav ievērojusi vienlīdzīgu pieeju, gada laikā samazinot izdevumus atlīdzībai, jo izdevumu samazinājums administrācijai bijis trīs reizes mazāks nekā pārējām pašvaldības iestādēm.

Revīzijā konstatēts, ka darba tiesisko attiecību nodrošināšana neatbilst normatīvo aktu prasībām, jo ne visos gadījumos ir noslēgti darba līgumi un noteikti amata pienākumi, ar darbiniekiem nav noslēgtas papildu vienošanās par izmaiņām amatalgas likmē, nav veikti darba algas aprēķini un izmaksas atbilstoši darba līgumam, kā arī nav nodrošināta darbinieku savlaicīga informēšana par izmaiņām tajos.

Revīzija „ESF projekta „Vispārīgo dabas zinātņu multimediju mācību materiālu izstrādes tehnisko augstskolu inženierzinātņu studentiem” ietvaros piešķirtā finansējuma izlietojuma atbilstība mērķim Rīgas Tehniskajā universitātē”

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību, vai ESF projekta „Vispārīgo dabas zinātņu multimediju mācību materiālu izstrādes tehnisko augstskolu inženierzinātņu studentiem” ietvaros piešķirtais finansējums Rīgas Tehniskajā universitātē ir izlietots atbilstoši mērķim – projekta ietvaros izstrādātie mācību materiāli ir pieejami Rīgas Tehniskās universitātes studentiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka ESF projekta „Vispārīgo dabas zinātņu multimediju mācību materiālu izstrādes tehnisko augstskolu inženierzinātņu studentiem” īstenošanas rezultātā RTU studentiem interneta vidē ir pieejami izstrādātie mācību metodiskie materiāli četros dabas un inženierzinātņu vispārīgo mācību priekšmetos: „Augstākā matemātika”, „Fizika”, „Materiālzinību pamati” un „Ķīmija”, tādējādi veicinot sekmīgu mācību priekšmetu apgūšanu.

Vienlaikus revidenti konstatēja, ka, izdodot mācību materiālus, RTU nav ieviesusi atbilstošas kontroles, kas nodrošinātu autortiesību ievērošanu. Gadījumā, ja tiks atzīts,

Gada pārskats 2009

---

ka, izdodot lekciju konspektus „Fizika I” un „Fizika III”, ir pārkāptas autortiesības, pastāv risks, ka RTU radīsies zaudējumi.

Revīzija „SIA „Saldus Siltums” siltumenerģijas tarifu aprēķināšana un piemērošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - gūt pārliecību, vai SIA „Saldus Siltums” ir aprēķinājusi un piemērojusi siltumenerģijas tarifu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka, piemērojot Saldus domes noteikto maksu par siltumenerģiju, SIA „Saldus Siltums” ir pārkāpusi normatīvo aktu prasības.

Pārdodot siltumenerģiju par Saldus domes noteikto samazināto maksu, SIA „Saldus Siltums” ir pārkāpusi normatīvo aktu prasības, kas nosaka, ka energoapgādes komersantam enerģija ir jāpārdod par regulatora noteiktajiem tarifiem. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem SIA „Saldus Siltums” bija jāpiemēro Liepājas sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātie tarifi.

Revidenti revīzijā konstatēja, ka SIA „Saldus Siltums”, sagatavojot rēķinus par piegādāto siltumenerģiju, kopš 2009.gada 1.marta ir piemērojusi samazināto maksu saskaņā ar Saldus domes lēmumu, taču domei nebija tiesību tādu lēmumu pieņemt.

Pārkāpjot normatīvo aktu noteikumus, nav noslēgts līgums par siltumenerģijas piegādi starp siltuma ražotāju SIA „Saldus Siltums” un daudzdzīvokļu dzīvojamu māju apsaimniekotāju SIA „Saldus namu pārvalde”, tādējādi nenosakot abu pušu pienākumus un tiesības.

SIA „Saldus Siltums” nav nodrošinājusi caurskatāmu pamatdarbības mērķu sasniegšanu, kas ietver arī skaidru sakarību definēšanu starp veicamajiem darbiem un siltumapgādes efektivitātes paaugstināšanu. Uzņēmuma veicamo darbu plānā nav iekļauti siltumapgādes uzlabošanas rādītāji.

Revīzija „Rīcības ar mantu un finanšu līdzekļiem likumā Vecumnieku novadu veidojošās pašvaldībās, veicot pašvaldības funkcijas”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem Vecumnieku novadu veidojošajās pašvaldībās atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Vecumnieku novadu veidojošo sešu pašvaldību (Bauskas rajona Vecumnieku, Bārbeles, Stelpes un Skaistkalnes pagastu, kā arī Aizkraukles rajona Kurmenes un Valles pagastu) rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem neatbilst vairāku normatīvo aktu prasībām.

Analizējot pašvaldību rīkotos iepirkumus, revidenti konstatēja, ka 75 no 116 pārbaudītajiem iepirkumiem tās ir veikušas, neievērojot normatīvo aktu prasības.

Vismaz 14 iepirkumi par kopējo summu Ls 63 tūkst. ir veikti, nepiemērojot iepirkuma procedūras, tai skaitā 10 no šiem iepirkumiem ir veikusi Bārbeles pagasta pašvaldība.

Izsludinot iepirkumus, nav izstrādātas tehniskās specifikācijas un nav konkretizētas pasūtītāja vajadzības aptuveni pusei jeb 32 iepirkumiem Ls 150 tūkst. apmērā.

27 pārbaudītajos iepirkumos par kopējo summu Ls 608 tūkst. lēmumi ir pieņemti, nenodrošinot *Publisko iepirkumu likumā* noteikto minimālo iepirkuma komisijas locekļu skaitu un piedaloties personām, kuras nav pilnvarotas veikt iepirkumus.

Gada pārskats 2009

Revīzijā konstatēts, ka pašvaldības nav ievērojušas likuma *Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu* prasības un ir ignorējušas aizliegumu nodot pašvaldības mantu bezatlīdzības lietošanā. Nav noslēgti nomas līgumi un nav noteikta un iekasēta nomas maksa par fiziskajām personām lietošanā nodotiem zemes gabaliem 189,7 ha platībā.

Trīs pašvaldības (Skaistkalnes, Bārbeles un Valles) nav ievērojušas normatīvo aktu prasības un nav iekasējušas nekustamā īpašuma nodokli par iznomātiem zemes gabaliem un nedzīvojamām telpām. Piemēram, Skaistkalnes pašvaldībā nav iekasēts nekustamā īpašuma nodoklis par iznomātiem 30 zemesgabaliem, kuru kopējā platība ir 26,5 ha.

Plānojot un apstiprinot 2007. un 2008.gada budžetu, piecas no pārbaudītajām pašvaldībām (Bārbeles, Stelpes, Skaistkalnes, Kurmenes un Valles) nav nodrošinājušas pašvaldību budžeta izstrādāšanas un izpildes atklātību un caurskatāmību.

Izstrādājot budžetu, šīs pašvaldības ir ignorējušas likuma *Par pašvaldību budžetiem* nosacījumus un nav gatavojušas paskaidrojuma rakstus ar informāciju par pašvaldību uzdevumiem, katra finansējuma mērķi un apjomu. Turklāt, izdarot budžeta grozījumus, konkrētās pašvaldības to nav veikušas atbilstoši ieņēmumu izmaiņām vai arī ir veikušas, neievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību.

Revīzija „Finanšu ministrijas un valsts akciju sabiedrības „Valsts nekustamie īpašumi” rīcības ar nekustamo īpašumu atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību par Finanšu ministrijas un valsts akciju sabiedrības „Valsts nekustamie īpašumi” rīcības ar nekustamiem īpašumiem atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Finanšu ministrijas un VAS „Valsts nekustamie īpašumi” nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politika nav mērķtiecīga un nenodrošina valsts interešu ievērošanu.

VAS „Valsts nekustamie īpašumi” pārvaldīšanā nodoti valsts nekustamie īpašumi, nenosakot prasības to pārvaldīšanai un neuzraugot VAS „Valsts nekustamie īpašumi” rīcību ar šiem īpašumiem, nekustamo īpašumu būvniecības un sakārtošanas process nav bijis plānveidīgs un caurskatāms, kā arī nav nodrošināta efektīva, valsts interesēm atbilstoša īpašumu pārvaldīšana, iznomāšana un apsaimniekošana.

Slēdzot līgumus par apjomīgu objektu būvprojektēšanu un būvniecību situācijā, kad sākotnēji nav noteikti būvdarbu apjomi, VAS „Valsts nekustamie īpašumi” nav paredzējusi visus nepieciešamos izdevumus, kā rezultātā līgumu izpildes laikā ir slēgtas vairākas papildu vienošanās, ievērojami palielinot kopējās būvniecības izmaksas un nomas maksu.

Piemēram, Iekšlietu ministrijas administratīvo ēku kompleksa būvniecība Rīgā, Gaujas ielā 15, tagad Čiekurkalna 1.līnijā 1 (Gaujas iela), tika uzsākta bez detalizēta plānoto izdevumu aprēķina, un būvniecības līguma izpildes laikā slēgtas trīs papildu vienošanās, kopējās būvniecības izmaksas palielinot par 30 milj. latu.

Turklāt, tā kā nav iespējams identificēt ne objekta sākotnējos būvniecības darbus un to izmaksas, ne papildu darbus un to izmaksas, kā arī tāmē uzrādīto darbu apjomus nav pārbaudījuši eksperti, pastāv iespēja, ka izmaksu palielinājums par lielāko daļu no minētās summas – Ls 22 milj. apmērā - ir nepamatots. Gaujas ielas objekta kopējās būvzmaksas, ieskaitot izmaksu pieaugumu, ir 56 milj. latu.

Gada pārskats 2009

Savukārt par Ārlietu ministrijas administratīvās ēkas rekonstrukciju Rīgā, Kr.Valdemāra ielā, pēc sākotnēji noslēgtā līguma ar būvuzņēmēju slēgtas papildu vienošanās sakarā ar neparedzētiem papildu darbiem vēl par Ls 1,9 milj., no tiem Ls 0,7 milj. tika tērēti papildu darbiem saistībā ar tehniskā projekta nepilnībām, lai gan līgumā bija ietverti nosacījumi, kas paredzēja, ka šādi papildu darbi tiek veikti līguma ietvaros un ir iekļauti līguma summā. Kopējās objekta būvizmaksas, ieskaitot papildus izmaksas, ir 11 milj. latu.

VAS „Valsts nekustamie īpašumi” rīcībā esošā nekustamā īpašuma iznomāšanas organizēšanas un lēmumu pieņemšanas process par īpašumu turpmāku izmantošanu un nomas līgumu nosacījumiem nav caurskatāms.

Nekustamā īpašuma iznomāšanas procesā pastāv iespēja, ka VAS „Valsts nekustamie īpašumi” īpašumi fiziskām un juridiskām personām netiek iznomāti par augstāko iespējamo cenu. Pārbaudot izlasē iekļautos nomas līgumus, pēc revidentu veiktā aprēķina VAS „Valsts nekustamie īpašumi” no telpu, ēku un zemes nomas revīzijas ietvaros pārbaudītajā laika posmā varēja gūt papildu ieņēmumus aptuveni Ls 1,4 milj. apmērā.

Finanšu ministrija nenodrošina, ka VAS „Valsts nekustamie īpašumi” izveidotie nomas maksas aprēķināšanas principi, saskaņā ar kuriem Ministru kabinets apstiprina nomas maksu objektiem, kuros ar Ministru kabineta uzdevumu VAS „Valsts nekustamie īpašumi” ir veikusi kapitālieguldījumus, paredzot institūcijām finanšu līdzekļus un ilgtermiņa saistības, lai segtu kapitālieguldījumus caur telpu nomas maksu, ir vienlīdzīgi, caurskatāmi un valsts interesēm atbilstoši.

Revidenti konstatēja arī matemātiskas neprecizitātes vairāku objektu nomas maksas aprēķinos. Piemēram, Gaujas ielas ēku kompleksam šī iemesla dēļ nomas līgumu darbības laikā no valsts budžeta VAS „Valsts nekustamie īpašumi”, iespējams, tiks samaksāts par Ls 5 milj. vairāk, nekā tas nepieciešams konkrētā objekta nomas samaksai.

Revīzijā tika konstatēts, ka nekustamie īpašumi netiek efektīvi apsaimniekoti, tāpēc to stāvoklis ievērojami pasliktinās. Laikus netiek veikti kapitālie un kārtējie remontu, kā arī netiek novērsti atbildīgo kontrolējošo dienestu konstatētie trūkumi.

Nepilnības normatīvajos aktos vai to neesamība nenodrošina pilnīgu informāciju nekustamo īpašumu uzskaitē, kā arī neveicina valsts īpašumu atsavināšanā iegūto līdzekļu atgūšanu valsts budžetā.

Finanšu ministrija kā grāmatvedības politikas izstrādātāja un īstenotāja nav izstrādājusi normatīvos aktus, kas noteiktu valsts nekustamā īpašuma grāmatvedības uzskaiti gadījumos, kad tas tiek nodots pārvaldīšanā kapitālsabiedrībām. Nav arī noteikta valsts mantas atsavināšanā iegūto līdzekļu ieskaitīšanas kārtība valsts budžetā, līdz ar to VAS „Valsts nekustamie īpašumi” maksājumus no atsavināšanā iegūtajiem līdzekļiem valsts budžetā pēdējo trīs gadu laikā veic neregulāri – tika konstatēts, ka uz 2008.gada 30.jūniju valsts budžetā nebija pārskaitīti atsavināšanā iegūti līdzekļi Ls 7,2 milj. apmērā.

Revīzija „Energētiskas politikas izstrādes un īstenošanas koordinācija un uzraudzība, valsts atbalsta enerģētikai piešķiršanas atbilstība politikas mērķiem”

Revīzijas mērķis - izvērtēt enerģētiskas politikas izstrādes un īstenošanas koordinācijas un uzraudzības un valsts atbalsta enerģētikai piešķiršanas atbilstību spēkā esošajos

Gada pārskats 2009

---

politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem politikas mērķiem un normatīvajiem aktiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka laika posmā no 1997. līdz 2006.gadam enerģētikas nozares attīstību kopumā nenoteica neviens politikas dokuments, kā rezultātā netika nodrošināta nozares plānveidīga attīstība un nozarei piešķirtā finansējuma mērķtiecīga izlietošana.

Lai gan Ekonomikas ministrijas īstenotās budžeta programmas „Enerģētikas politika” mērķis ir sekmēt Latvijas kopējo ekonomisko izaugsmi, veicināt neatkarību no energoresursu importa un komercdarbības dažādošanu, vairāk nekā 16% jeb Ls 4 milj. no kopējiem 2005. – 2007.gada programmas līdzekļiem paredzēti budžeta programmā neparedzētam mērķim – tiesvedības izdevumu segšanai un maksājumu veikšanai atbilstoši Stokholmas Tirdzniecības palātas Šķīrējtiesas institūta šķīrējtiesas 2003.gada 16.decembra spriedumam lietā „Nykomb Synergetics Technology Holding AB”, Stokholma, pret Latvijas Republiku”. Apstrīdēta normatīvā regulējuma apstākļos sasteigti noslēgta un akciju sabiedrības „Latvenergo” intereses neaizstāvoša līguma dēļ laika posmā no 2003.gada 16.decembra līdz 2007.gada 17.jūlijam no valsts budžeta līdzekļiem kopsummā izlietoti 6 milj. latu. Lai gan izlietotie valsts budžeta līdzekļi 96,9% apmērā tika kompensēti no akciju sabiedrības „Latvenergo” papildu maksājumiem par valsts kapitāla izmantošanu (dividendēm), faktiski šie līdzekļi ir valstij pilnībā piederošas akciju sabiedrības „Latvenergo” papildu izdevumi, kas samazina sabiedrības peļņas un līdz ar to valstij piekrītošo dividendžu apjomu.

Revīzija „Atalgojumu sistēmas izvērtējums no valsts budžeta finansējamo teātru aktieriem un darbiniekiem”

Revīzijas mērķis - iegūt pārlicēību, ka atalgojuma sistēma no valsts budžeta finansējamo teātru aktieriem un darbiniekiem atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzija ietvēra Kultūras ministrijas un tās valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību - „Latvijas Nacionālais teātris”, „Jaunais Rīgas teātris”, „Daugavpils teātris” un „Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātris” - atalgojuma sistēmas izvērtējumu.

Revīzijā tika konstatēts, ka Kultūras ministrija, deleģējot teātriem veikt kultūras funkcijas un uzdevumus un piešķirot valsts budžeta dotācijas to īstenošanai, nav nodrošinājusi konkrētu prasību, mērķu un sasniedzamo rezultātu sasaisti ar piešķirto finansējumu.

Teātriem noteiktie sasniedzamie rezultātīvie rādītāji nav piesaistīti konkrētam valsts budžeta dotācijas apjomam, kā rezultātā no piešķirtajiem valsts budžeta dotācijas līdzekļiem tiek izmaksātas piemaksas un prēmijas.

Teātros izveidotā atalgojuma sistēma netiek organizēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām un nav caurskatāma, jo teātros par darba samaksas izmaiņām ar darbiniekiem netiek slēgtas papildu vienošanās pie darba līguma. Tas ir pretrunā ar darba likuma prasībām, kas nosaka, ka darbinieks un darba devējs var grozīt darba līgumu, savstarpēji vienojoties.

Darba laika uzskaitē teātros netiek veikta pēc būtības un precīzi, atbilstoši normatīvā akta prasībām, kas nosaka, ka darba devējam ir pienākums precīzi uzskaitīt katra darbinieka nostrādātās stundas.

Lai gan aktieriem tiek noteikts summētais darba laiks un aktieru nostrādātais darba laiks ir atkarīgs no nodarbinātības mēģinājumiem (izrādēs), teātros aktieriem darba līgumā tiek noteikta mēnešalga, nevis stundu likme. Neatkarīgi no nodarbinātības aktieris saņem

Gada pārskats 2009

---

viņam noteikto mēnešalgu. Tā rezultātā netiek nodrošināta caurskatāma darba algas aprēķināšana atbilstoši faktiski nostrādātajam darba laikam.

Revidenti konstatēja, ka nav nodrošināta caurskatāma valdes locekļu darba samaksa un vadības līgumi ir izmantoti kā instruments darba samaksas palielināšanai, jo Kultūras ministrijas iekšējie tiesību akti nenosaka kritērijus, pēc kādiem nosakāma vadības līguma atlīdzība. Teātru valdes locekļu vadības līgumu atlīdzības īpatsvars veido līdz 66,7% no mēnešalgas.

Revīzija „Sociālās korekcijas izglītības realizācija atbilstoši noteiktajiem mērķiem”

Revīzijas mērķis - gūt pārlicību, ka Izglītības un zinātnes ministrija kā atbildīgā par izglītības valsts politikas plānošanu un īstenošanu nodrošina sociālās korekcijas izglītības sistēmas darbību atbilstoši likumam *Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem*, kā arī atbilstoši sociālās korekcijas izglītības iestādes „Naukšēni” un „Strautiņi” nolikumā izvirzītajiem mērķiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka Latvijā augstākās izglītības politika tiek īstenota neprofesionāli.

Izglītības un zinātnes ministrija kā sociālās korekcijas izglītības politikas izstrādātāja un īstenošanas koordinatore nenodrošina tās padotībā esošo sociālās korekcijas izglītības iestāžu audzēkņu pilnvērtīgu attīstību, atturēšanu no pretlikumīgām darbībām un reintegrāciju sabiedrībā.

Neizstrādājot normatīvo aktu, kas noteiktu sociālās korekcijas izglītības programmu galvenos mērķus un uzdevumus, kā arī to obligāto saturu, Izglītības un zinātnes ministrija nav pildījusi *Izglītības likuma* un *Vispārējās izglītības likuma* nosacījumus.

Revīzijā konstatēts, ka abās Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošajās sociālās korekcijas izglītības iestādēs - „Naukšēni” un „Strautiņi” - īstenotās sociālās korekcijas nodarbības neatbilst tajās ievietoto audzēkņu vecumam, psiholoģiskajām īpatnībām un attīstības līmenim.

Būtiskākās neatbilstības tika konstatētas sociālās korekcijas izglītības iestādē „Strautiņi”, kurā uzturas lielākā daļa sociālās korekcijas izglītības ieguvēju – nepilngadīgie likumpārkāpēji zēni vecumā no 15 līdz 16 gadiem. 2007./2008.mācību gadā darba prasmes audzēkņiem šeit bija iespējams apgūt un pilnveidot tikai kulinārijā un datorapmācībā, bet vērtībuzglītība un sagatavošanās dzīvei tika nodrošināta ar nodarbībām trenāžieru zālē, mūzikā, lietišķajā mākslā un papīra locīšanā.

Šajā iestādē nodarbību programmai „Dzīvesprasmju veidošana” kā sasniedzamie rezultāti minēti „šūšana, vīšana, tīšana, pīšana radošos darbos”, „rotājumi, apsveikumi”, „pagatavot lapu dekorus, lapu pudeles, pušķus un kolāžas”, kas īsti neatbilst attiecīgās vecuma grupas zēnu interesēm.

Revīzijā arī tika konstatēts, ka īstenotais individuālais audzēkņu sociālās korekcijas process neatbilst šīs iestādes licencētajai sociālās korekcijas izglītības programmai. Pārbaudē secināts, ka līdz 2008.gada rudenim ne „Strautiņos”, ne „Naukšēnos” netika nodrošināti izglītības psihologa pakalpojumi paredzētajā apmērā. Kaut gan vairākiem audzēkņiem konstatētas kaitīgas noslieces uz smēķēšanu, alkoholu, narkomāniju un toksikomāniju, nav notikusi plānveidīga un regulāra audzēkņu individuālo atkarības profilakses programmu īstenošana.

Gada pārskats 2009

Revīzijā arī atklāts, ka „Strautiņos” netiek ievērota iekšējā kārtība un tiek pieļauta vardarbība. Regulāri vardarbības gadījumi konstatēti vairākkārt notikušajās Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas pārbaudēs. Vienā no tām ir atklāts, ka šīs izglītības iestādes traumu žurnālos katru dienu tiek reģistrētas audzēkņu traumas - zilumi, dedzināšanas pēdas, tetovējumi, žņaugšanas pēdas u.c. Tomēr audzēkņi, kuri ievietoti šajā iestādē par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem kā slepkavība, izvarošana un zādzība, visi tiek izvietoti vienās telpās.

Revīzijā arī konstatēts, ka pastāvīgi ir pieļauta „Strautiņu” audzēkņu patvaļīga prombūtne. Laika posmā no 2006. līdz 2008.gadam vairākkārt patvaļīgā prombūtnē atradušies no trīs līdz pat 29 iestādes audzēkņiem.

Tika arī atklāts, ka „Strautiņu” audzēkņi pirms uzturēšanās laika beigām netiek iepazīstināti ar nākamo sociālo darbinieku, klases audzinātāju, policijas pārstāvi, psiholoģiskās palīdzības centru, nevalstiskajām organizācijām, palīdzības grupu un citiem atbalsta resursiem. Tādējādi netiek īstenots sociālās korekcijas izglītības programmā noteiktais reintegrācijas veicināšanas pasākumu kopums.

Konstatēts arī, ka Izglītības un zinātnes ministrija neuzrauga sociālās korekcijas izglītības iestādēm piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu paredzētajam mērķim – sociālās korekcijas procesa nodrošināšanai. Revīzijā konstatētais liecina, ka valsts budžeta līdzekļi tiek izlietoti darbinieku ēdināšanai un transporta pakalpojumiem, kas noteikti kā maksas pakalpojumi, iekārtu iegādei, kuras paredzētas mācību (galdniecības) procesa nodrošināšanai, bet nav uzstādītas un netiek izmantotas.

Revīzija „Budžeta līdzekļu izlietojuma likumība par administratīvā pārkāpuma lietās izņemto transportlīdzekļu glabāšanu un realizāciju”

Revīzijas mērķis – pārliecināties, vai Iekšlietu ministrijā un valsts aģentūrā „Materiālās rezerves” ir izveidota un ieviesta sistēma, kas nodrošina administratīvo pārkāpumu lietās izņemto transportlīdzekļu glabāšanai un realizācijai piešķirto budžeta līdzekļu likumīgu un efektīvu izlietojumu, savlaicīgu un likumīgu lēmumu pieņemšanu par transportlīdzekļu atdošanu un realizāciju, kā arī nodrošina izlietoto līdzekļu atgūšanu no zaudējumus radījušajām personām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Iekšlietu ministrija un valsts aģentūra „Materiālās rezerves” ar valsts budžeta līdzekļiem rīkojas neekonomiski.

Iekšlietu ministrijā un valsts aģentūrā „Materiālās rezerves” izveidotā sistēma administratīvo pārkāpumu lietās izņemto transportlīdzekļu glabāšanai un realizācijai nenodrošina piešķirto budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu un to savlaicīgu atgūšanu.

Iekšlietu ministrija un aģentūra „Materiālās rezerves” nav veikušas pietiekamus pasākumus, lai izņemtos transportlīdzekļus realizētu īsos termiņos un novērstu to ilglaicīgu glabāšanu.

Revīzijā konstatēts, ka 57 izlasē iekļautie ilglaicīgi glabātie transportlīdzekļi dažādu iemeslu dēļ atradās komersantu stāvlaukumos no sešiem līdz pat 32 mēnešiem. Par katra transportlīdzekļa glabāšanu mēnesī maksāts vidēji 70 latu.

Vairākos gadījumos aģentūra „Materiālās rezerves” piecu darbdienu laikā pēc informācijas saņemšanas par lēmumu uzlikt administratīvo sodu nav informējusi transportlīdzekļu īpašniekus un pārkāpuma izdarītājus par transportlīdzekļa atrašanās vietu un realizācijas uzsākšanu pēc transportlīdzekļa glabāšanai noteiktā termiņa beigām.

Gada pārskats 2009

Vairākos gadījumos ilgstoši nav uzsākta transportlīdzekļu realizācija pēc noteiktā termiņa beigām, kā arī komersanta stāvlaukumos ilgstoši tiek glabāti transportlīdzekļi, kurus ir apķīlājis zvērināts tiesu izpildītājs vai kuri ir reģistrēti kā komercķīla.

Revīzijā tika konstatēts, ka aģentūra „Materiālās rezerves” 2007.gadā izņemto transportlīdzekļu pārvietošanai, glabāšanai un realizācijai ir izlietojusi Ls 4,5 milj., taču no transportlīdzekļu īpašniekiem un transportlīdzekļu realizācijas ir guvusi ieņēmumus vien Ls 1 milj. apmērā, tādējādi atgūstot tikai 23,1% līdzekļu. Savukārt 2008.gadā astoņu mēnešu laikā aģentūra šiem mērķiem ir izlietojusi Ls 1,5 milj. un guvusi ieņēmumus Ls 0,9 milj., atgūstot 58,1% līdzekļu.

Aģentūra „Materiālās rezerves” nav veikusi Ministru kabineta noteikumos paredzēto izdevumu piedziņu no personām, kurām ir uzlikts administratīvais sods un kuru pienākums ir segt izdevumus par tām piederošo transportlīdzekļu nodošanu glabāšanā, to glabāšanu un realizāciju, jo nav pieņemti lēmumi par sedzamo izdevumu apmēru un līdz ar to nav uzsākta izdevumu atgūšana aptuveni Ls 279 tūkst. apmērā.

Aģentūra „Materiālās rezerves” nav arī ievērojusi *Publisko iepirkumu likuma* pamatprincipus par valsts un pašvaldību līdzekļu efektīvu izmantošanu, jo, slēdzot iepirkuma līgumus par transportēšanas un glabāšanas pakalpojumu saņemšanu, tā nav pietiekami prognozējusi paredzamo pakalpojumu apjomu un izņemto transportlīdzekļu skaitu, kā arī pakalpojumu apmaksai nepieciešamos finanšu līdzekļus.

Tāpēc 2007.gadā papildus tika izlietoti Ls 1,5 milj. no privatizācijas ieņēmumiem un Ls 1,9 milj. no budžeta apakšprogrammas „Valsts materiālo rezervju veidošana un atjaunošana”, kā arī tika samaksāta soda nauda komersantam Ls 64 tūkst. par rēķinu samaksas termiņa kavēšanu.

Revīzijā tika konstatēts, ka aģentūras „Materiālās rezerves” direktors ar rīkojumu ir noteicis transportlīdzekļu minimālo realizācijas cenu, kas izlasē iekļautajiem transportlīdzekļiem ir no divām līdz 36 reizēm zemāka par sertificēta vērtētāja noteikto transportlīdzekļa tirgus cenu, tāpēc aģentūra izņemtus transportlīdzekļus ir realizējusi par nepamatoti zemām cenām. 2007.gadā realizēti 4729 transportlīdzekļi par vidējo cenu 85 latī, savukārt 2008.gada astoņos mēnešos realizēti 1254 transportlīdzekļi par vidējo cenu 98 latī.

Aģentūra nav arī nodrošinājusi pietiekamu kontroli pār datiem, ko komersanti uzrāda transportlīdzekļu izņemšanas dokumentos, jo izņemto transportlīdzekļu pārvietošanas attālumi vairākos gadījumos ir uzrādīti nepamatoti lieli. Tā, piemēram, viena rajona vai pat pilsētas teritorijā ir uzrādīta transportlīdzekļu pārvietošana līdz pat 180 km attālumā.

Revīzijas „Par zemes īpašumu ieguldīšanas komercsabiedrībās atbilstību normatīvo aktu prasībām Baložu pilsētas pašvaldībā” ieteikumu ieviešana

Revīzijas mērķis - iegūt pietiekamu pārliecību par Valsts kontroles iepriekš veiktās likumības revīzijas „Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldības zemes īpašumu ieguldīšanas komercsabiedrībā atbilstība normatīvo aktu prasībām” ziņojumā ietvertu ieteikumu ieviešanu un veikto pasākumu pietiekamību trūkumu novēršanai.

Revīzijā tika konstatēts, ka Baložu pilsētas pašvaldība nav pilnībā ieviesusi Valsts kontroles likumības revīzijas „Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldības zemes īpašumu ieguldīšanas komercsabiedrībā atbilstība normatīvo aktu prasībām” ieteikumus par lēmumu projektu tiesiskuma un lietderības izvērtēšanu un par pašvaldības kapitāla daļu kapitālsabiedrībās pārvaldīšanas rezultātu izvērtēšanu.

Gada pārskats 2009

Lai gan Baložu pilsētas pašvaldība ir izstrādājusi un apstiprinājusi nolikumu *Par lēmuma projekta tiesiskuma un lietderības izvērtēšanu*, tajā noteiktais revidējamā laika posmā nav ievērots – par tiesiskuma papildpārbaudi atbildīgā amatpersona nav noteikta un no pārbaudītajiem 53 domes lēmumiem 11 lēmumu projekti komitejās nav izskatīti.

Lai gan pašvaldība ir izstrādājusi un apstiprinājusi nolikumu *Kapitāla daļu pārvaldīšanas izvērtēšanas kārtība*, tajā noteiktais – kapitāla daļu turētāja pārstāvis informē kapitāla daļu turētāju par kapitālsabiedrību darbību un finansiālo stāvokli - revidējamā laika posmā nav izpildīts.

Pārvaldot pašvaldības ieguldījumus kapitālsabiedrībās, pašvaldība nav nodrošinājusi pilnīgu ieguldījumu uzskaiti grāmatvedībā – nav uzskaitīti pašvaldības ieguldījumi un veiktie darījumi ar pašvaldības kapitāla daļām Ls 87 tūkst. vērtībā un nav samazināti - Ls 268 vērtībā.

4.2. Finanšu revīzijas

Revīzija par Latvijas Republikas 2008.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi

Revīzijas mērķis – pārbaudīt, vai Latvijas Republikas 2008.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem (turpmāk - Saimnieciskā gada pārskats) visos būtiskajos aspektos saskan ar finanšu pārskatiem, no kuriem tas ir atvasināts, kā arī izvērtēt Saimnieciskā gada pārskatā uzrādīto darījumu atbilstību tiesību aktos noteiktajam.

Revīzijā konstatēts, ka vēl nav nodrošināta stingra kārtība resursu uzskaitē un izmantošanā un nav skaidrs, kā resursi tiek izmantoti, lai sasniegtu konkrētus rezultātus. Ministrijas par paveikto atskaitās tikai atbilstoši grāmatvedības normatīvo aktu prasībām, bet neuzrāda resursu izmantošanas saistību ar konkrētu mērķu īstenošanu.

Netiek arī pietiekami izvērtēti Valsts kontroles konstatējumi par nelietderīgu, neefektīvu un neekonomisku rīcību ar valsts budžeta līdzekļiem un mantu, kā arī nav novērsta šādas rīcības atkārtošanās. Par pārkāpumiem atbildīgās amatpersonas netiek sauktas pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

Revīzijā tika konstatēti šādi būtiskākie pārkāpumi:

- ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības, neuzskaitot visus pamatlīdzekļus, nav ievērojušas likumu *Par grāmatvedību*, Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumus Nr.749 *Noteikumi par valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtību* un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumus Nr.867 *Kārtība, kādā budžeta iestādes kāro grāmatvedības uzskaiti*, kā rezultātā bilances postenis *Pamatlīdzekļi* ir uzrādīts neatbilstošā vērtībā un nesniedz pilnīgu informāciju par pamatlīdzekļu apjomu;
- ministrijas un pašvaldības turpina veikt tām piederošās zemes un meža audžu novērtēšanu. Par zemes un meža audžu reģistrāciju ir atbildīgas attiecīgās ministrijas, pašvaldības un to iestādes, taču uz 2008.gada 31.decembri nav novērtēta un uzskaitīta visa valstij un pašvaldībām piederošā zeme un meža audzes. Līdz ar to zemes un meža audžu uzskaites vērtība 2008.gada 31.decembrī un turpmākajos periodos tiks koriģēta. Šie apstākļi par pamatlīdzekļu uzrādīšanu neatbilstošā vērtībā bija spēkā arī 2007.gada 31.decembrī, par ko Valsts kontrole izteica atzinumu ar iebildēm;

Gada pārskats 2009

- konstatēti gadījumi, ka ministrijas nodod kapitālsabiedrībām valsts nekustamos īpašumus valdījumā un neuzrāda tos ministriju finanšu pārskatos, kā rezultātā Latvijas Republikas 2008.gada pārskatā par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem netiek uzrādīti valstij piederošie nekustamie īpašumi par kopējo kadastrālo vērtību Ls 186,3 milj. apmērā;
- Latvijas Republikas 2008.gada pārskatā par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem, uzrādot kreditoru saistības, nav ievērots likums *Par grāmatvedību*, jo Kultūras ministrija ir uzņēmusies saistības Ls 4 milj. vairāk, nekā ir pieejami ministrijas budžeta līdzekļi, savukārt Rīgas pilsētas pašvaldība finanšu pārskatā nav uzrādījusi ilgtermiņa aizņēmumu Ls 567,7 milj. apmērā;
- pārbaudot iekasētos nodokļu ieņēmumus, konstatēts, ka visi 2008.gadā valsts kopbudžeta kontos iekasētie nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto maksājumu ieņēmumi ir uzskaitīti un uzrādīti 2008.gada pārskatā par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem atbilstoši *Likumam par budžetu un finanšu vadību*, tomēr pārskatā nodokļu ieņēmumi nav uzrādīti pēc uzkrāšanas principa, kā arī konstatēts, ka Valsts ieņēmumu dienestā nav nodrošināta kontrole pār ieņēmumiem Ls 8,6 milj. apmērā, kā rezultātā nav nodrošināta nodokļu ieņēmumu iekasēšana budžetā vismaz Ls 2,4 milj. apmērā;
- revīzijā arī konstatēti nelikumīgas, nelietderīgas, neefektīvas un neekonomiskas rīcības ar budžeta līdzekļiem un mantu gadījumi. Valsts kontroles konstatējumi par nelietderīgu, neefektīvu un neekonomisku rīcību ar budžeta līdzekļiem un mantu netiek pietiekami izvērtēti, kā arī netiek novērsta nelietderīgas un neefektīvas rīcības atkārtošanās un atbildīgās amatpersonas netiek sauktas pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības;
- izlases veidā pārbaudot rīcību ar budžeta līdzekļiem, Valsts kontroles revīzijās tika konstatēti gadījumi, ka valsts un pašvaldību budžeta līdzekļi nav izlietoti atbilstoši tiesību aktos noteiktajam, piemēram, valsts budžeta līdzekļi atlīdzības jomā vismaz Ls 1,7 milj. apmērā ir izlietoti, neievērojot Ministru prezidenta un Ministru kabineta izdotajos tiesību aktos noteiktos ierobežojumus, savukārt 20 pašvaldības ir apmaksājušas ārvalstu braucienus Ls 0,3 milj. apmērā personām, kuras nav darba tiesiskajās attiecībās ar pašvaldību;
- lai gan Latvijas Republikas 2008.gada pārskatā par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem ietvertā Valsts budžeta finanšu bilance ir sagatavota pareizi, *Parex* bankas pārņemšanas darījumi ir notikuši neskaidros un necaurskatāmos apstākļos, un tie ir ietekmējuši valsts budžeta līdzekļu noguldījumus *Parex* bankā Ls 674 milj. apmērā, kas atbilst 37% no valsts budžetā plānotajiem nodokļu ieņēmumiem 2009.gadā, kā arī valsts parāda palielinājumu, kas valsts budžetam ir radījis papildu slogu resursu piesaistīšanas izmaksu veidā Ls 38,1 milj. apmērā (izdevumi no valsts parādzīmju emisijas un dzēšanas un procentu maksājumi par Starptautiskā Valūtas fonda aizdevumu).

Revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2008.gada finanšu pārskatiem

2009.gadā Valsts kontrole veica 30 revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2008.gada finanšu pārskatu sagatavošanas pareizību.

Gada pārskats 2009

Šo revīziju mērķis – pārbaudīt, vai 2008.gada finanšu pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu priekšstatu par iestādes finansiālo stāvokli uz 2008.gada 31.decembri (finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem) un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

3.attēls. Ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm sniegtie atzinumi par 2008.gada finanšu pārskatiem

Atzinumi bez iebildēm	Atzinumi ar iebildēm	Atzinumi kopā
25	5	30

Valsts kontrole kopumā ir izteikusi atzinumus par 30 ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatiem, tai skaitā par 25 ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm – atzinumus bez iebildēm, par piecām – atzinumus ar iebildēm. Divos gadījumos Valsts kontrole, neizsakot atzinumus ar iebildi, ir norādījusi uz apstākļu akcentējumu, kurā uzsvērti būtiski jautājumi, kas saistīti ar notikumiem nākotnē un var ietekmēt finanšu pārskatus.

Pēc 2008.gada finanšu pārskatu revīzijām Valsts kontrole ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm ir sniegusi 574 ieteikumus, no kuriem 99 ir ar augstu prioritāti, 378 ar vidēju un 97 ar zemu prioritāti. Augstas prioritātes ieteikumu gadījumā revidējamai vienībai īsā laikā jānovērš atklātie trūkumi, bet vidējas prioritātes ieteikumu gadījumā - jautājumi jāatrisina, pirms tiks sagatavots nākamais finanšu pārskats. Ieteikumi sniegti galvenokārt par grāmatvedības organizācijas un uzskaites sakārtošanu, nekustamā īpašuma uzskaiti, iekšējās kontroles sistēmas sakārtošanu, kā arī par vienlīdzīgu valsts sektorā strādājošo atalgojuma nodrošināšanu.

Atzinumi ar iebildēm

Atzinumi ar iebildēm tika sniegti par piecu ministriju – Finanšu, Izglītības un zinātnes, Satiksmes, Kultūras un Veselības ministrijas – 2008.gada finanšu pārskatiem.

Finanšu ministrijā veiktajā revīzijā tika konstatēts, ka Finanšu ministrija neatbilstoši likumam *Par grāmatvedību* un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.867 *Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtā grāmatvedības uzskaiti* valsts nekustamos īpašumus Ls 166 milj. vērtībā, kas nodoti pārvaldīšanai valsts kapitālsabiedrībai, 2008.gada pārskatā ir uzrādījusi zembilancē, nevis bilancē ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā, kā rezultātā pārskata daļa *Ilgtermiņa ieguldījumi* nesniedz patiesu priekšstatu.

Izglītības un zinātnes ministrijā veiktajā revīzijā konstatētas būtiskas nepilnības, kas ietekmē Izglītības un zinātnes ministrijas 2008.gada finanšu pārskata daļas *Ilgtermiņa ieguldījumi* un *Izdevumi*, jo Valsts kontroles revidenti neguva pārliecību par Izglītības un zinātnes ministrijas 2008.gada finanšu pārskata bilances postenī *Zeme, ēkas un būves* uzrādīto ilgtermiņa ieguldījumu pilnīgumu, konstatētas arī būtiskas neatbilstības Tirdzniecības orientēto pētījumu projektiem, Fundamentālo vai lietišķo pētījumu projektiem un Valsts pētījumu programmām piešķirtā finansējuma izlietojuma uzraudzībā, kā rezultātā pārskata daļa *Izdevumi – Maksa par zinātniskās pētniecības darbu izpildi* Ls 14 milj. apmērā nesniedza skaidru un patiesu priekšstatu par izdevumu izlietošanu paredzētajiem mērķiem. Bez tam revīzijā Izglītības un zinātnes ministrijas centrālajā

Gada pārskats 2009

---

aparātā konstatētas būtiskas nepilnības atlīdzības aprēķinā, kas ietekmē tās 2008.gada finanšu pārskatu Ls 4 milj. apmērā (pēc uzkrāšanas principa).

Satiksmes ministrijā veiktajā revīzijā konstatēts, ka konsolidētajā 2008.gada finanšu pārskatā nav iekļauts 671 Satiksmes ministrijai piekrītošs nekustamais īpašums, Eiropas Savienības struktūrfonda līdzfinansēti kapitālie izdevumi ilgtermiņa ieguldījumu objektu izbūvei Ls 2,3 milj. apmērā ir uzrādīti kā izdevumi par pakalpojumiem, izdevumi par citām juridiskajām personām deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu Ls 6,1 milj. apmērā ir uzskaitīti, neievērojot vienotus plānošanas un uzskaites principus, izdevumi Ls 5,4 milj. apmērā ir uzrādīti uz līguma pamata pieaicināto ekspertu izdevumu sastāvā, savukārt izdevumi Ls 0,7 milj. apmērā ir uzrādīti subsīdiju valsts komersantiem sastāvā.

Kultūras ministrijā veiktajā revīzijā konstatētas būtiskas nepilnības, kas ietekmē Kultūras ministrijas 2008.gada finanšu pārskata daļas *Ilgtermiņa ieguldījumi, Pašu kapitāls* un *Dotācijas*, jo Latvijas Nacionālajā bibliotēkā netika iegūti pietiekami pierādījumi bibliotēkas fondu uzrādītā apjoma Ls 3,7 milj. novērtējumam naudas izteiksmē, valsts aģentūra „Jaunie „Trīs brāļi”” ir uzņēmusies ilgtermiņa saistības par Ls 4 milj. vairāk, nekā ir pieejami finanšu resursi, Kultūras ministrijas dotāciju četrām budžeta programmām par kopējo summu Ls 14 milj. piešķiršanas process nav caurskatāms un nevarēja gūt pārliecību par budžeta līdzekļu piešķiršanas pamatojumu, par dotācijas izlietojuma uzraudzību un valsts budžeta līdzekļu izlietošanu paredzētajam mērķim. Bez tam Valsts kontrole revīzijā konstatēja vienu gadījumu, kas norāda uz iespējamu interešu konfliktu Kultūras ministrijas centrālajā aparātā - sadalot valsts budžeta dotāciju profesionālajām radošajām organizācijām, komisijas loceklis ir piedalījies tāda lēmuma pieņemšanā, kurā viņš ir personiski ieinteresēts.

Veselības ministrijā pārskata daļā *Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem* konstatētas būtiskas neatbilstības, kas ietver apzinātu finanšu informācijas sagrozīšanu un (vai) budžeta līdzekļu prettiesisku izlietošanu par kopējo summu Ls 782 tūkst. un kurām ir ietekme uz Veselības ministrijas 2008.gada pārskatu. Revīzijā konstatēts, ka, neievērojot Ministru kabineta 2008.gada 25.novembra protokollēmumā Nr.62 *Par valsts budžeta izdevumu samazināšanu 2008.gada novembra un decembra mēnešiem* noteikto aizliegumu, darbinieki novembrī un decembrī tika materiāli stimulēti par kopējo summu Ls 368 tūkst., tai skaitā Valsts asinsdonoru centrs par kopējo summu Ls 209 tūkst, izdevumus uzskaitot ekonomiskās klasifikācijas kodā *Piemaksas par vadības līgumiem un pārējās piemaksas*; valsts aģentūra „Latvijas Infektoloģijas centrs” par kopējo summu Ls 154 tūkst., izdevumus uzskaitot ekonomiskās klasifikācijas kodā *Pārējo darbinieku mēneša amatalga, piemaksas*; Zāļu valsts aģentūras darbinieki 2008.gada decembrī tika materiāli stimulēti par kopējo summu Ls 5495, izdevumus uzskaitot ekonomiskās klasifikācijas kodā *Piemaksas par vadības līgumiem un pārējās piemaksas*.

Veselības ministrija un sešas ministrijas padotības iestādes – Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra, Katastrofu medicīnas centrs, Tuberkulozes un plaušu slimību valsts aģentūra, Zāļu valsts aģentūra, Valsts asinsdonoru centrs un valsts aģentūra „Sabiedrības veselības aģentūra” -, izmaksājot darbiniekiem papildu labumus par kopējo summu Ls 153 tūkst., nav ievērojušas *Valsts pārvaldes iekārtas likuma* prasību, ka valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām, un līdz ar to nav nodrošinājušas tiesisku un ekonomisku finanšu līdzekļu izlietojumu.

Valsts asinsdonoru centra izdevumi atlīdzībai 2008.gadā ir pārsnieguši plānoto budžetu par kopējo summu Ls 253 tūkst., līdz ar to centra vadība nav ievērojusi *Likumā par*

Gada pārskats 2009

---

budžetu un finanšu vadību noteikto, ka budžets tiek plānots saimnieciskajam gadam, un budžeta finansētu institūciju vadītāji ir atbildīgi par šajā likumā noteiktās kārtības un prasību ievērošanu, izpildi un kontroli, kā arī par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem. Tuberkulozes un plaušu slimību valsts aģentūra izlasē iekļautajiem darbiniekiem ir izmaksājusi piemaksas par papildu darbu par kopējo summu Ls 5258 vairāk, nekā ir noteikts Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumos Nr.995 *Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju*; septiņās Veselības ministrijas padotības iestādēs – Valsts asinsdonoru centrā, Katastrofu medicīnas centrā, Tuberkulozes un plaušu slimību valsts aģentūrā, Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrā, valsts aģentūrā „Sabiedrības veselības aģentūra”, Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūrā un Veselības inspekcijā - izlasē iekļautajiem darbiniekiem kļūdaini ir aprēķināta un izmaksāta darba samaksa par kopējo summu 3297 lati.

Atzinumi bez iebildēm

Atzinumi bez iebildēm sniegti par 25 ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2008.gada finanšu pārskatu pareizību. Divām centrālajām valsts iestādēm revīzijās tika konstatēti vairāki tiesību normu pārkāpumi, no kuriem būtiskākie ir akcentēti atzinumā.

Revīzijā konstatēts, ka **Nacionālajā radio un televīzijas padomē** pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz valsts bezpeļņas sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Latvijas Radio” (kas attiecas uz spēju turpināt darbību), kuras risinājums ir atkarīgs no notikumiem nākotnē un kura var ietekmēt Nacionālās radio un televīzijas padomes finanšu pārskatu. Nacionālā radio un televīzijas padome nenodrošina pietiekamu kontroli pār dotācijas izlietojumu valsts bezpeļņas sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Radio” Ls 4,6 milj. apmērā programmai „Radioprogrammu veidošana un izplatīšana” atbilstoši *Likumam par budžetu un finanšu vadību* prasībai par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem.

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātā veiktajā revīzijā konstatēts, ka grāmatvedībā nav uzskaitīti faktiski sekretariāta valdījumā esošie īpašumi (divas saliekamo konstrukciju ēkas), tādējādi nav ievērotas likuma *Par grāmatvedību* prasības un gada pārskats nesniedz patiesu informāciju par pamatlīdzekļiem. Tā kā Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts nav veicis ēku novērtēšanu un nav sagatavojis aplēses par ēku vērtību, ietekme uz gada pārskatu nav nosakāma.

5. Prioritārie darbības virzieni nākamajā gadā

2010.gadā, kaut gan tika samazināti finanšu un cilvēku resursi, Valsts kontrole turpina pilnveidot darba kvalitāti, nodrošinot revīziju veikšanu par sabiedrībai īpaši aktuālām tēmām, norādot uz pieļautajiem trūkumiem un līdzekļu izšķērdēšanu un sekmējot valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu pārvaldību. Ar samazinātajiem resursiem Valsts kontrole plāno veikt mazāku skaitu likumības revīziju nekā 2009.gadā, un revīziju tēmas ir noteiktas, ņemot vērā finanšu revīzijās atklātos pārkāpumus un sabiedrību interesējošus jautājumus.

Valsts kontrole aktīvi turpina darboties Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas (turpmāk – Komisija) darbā, tai pildot Latvijas ekonomikas stabilizācijas

Gada pārskats 2009

---

procesa uzraudzības funkciju. Valsts kontrole sniedz atbalstu Komisijai, gan sagatavojot materiālus izskatīšanai tās organizētajās sēdēs, gan vērtējot atbildīgo institūciju izstrādātos un Komisijai iesniegtos dokumentu projektus un citu informāciju. Izsakot savu viedokli, Valsts kontrole pamatojas uz informāciju un secinājumiem, kas iegūti revīzijās.

Valsts kontrole turpina ieņemt aktīvu pozīciju un izteikt savus priekšlikumus un redzējumu par valstī notiekošajiem procesiem un veicamajiem pasākumiem, lai pilnveidotu finanšu sistēmu. Gan revīziju darbā, gan piedaloties Komisijas darbā, Valsts kontrole ir secinājusi, ka ir pieļauti būtiski trūkumi finanšu vadības sistēmā, kas neļauj spriest par valsts budžeta līdzekļu efektīvu un lietderīgu izmantošanu. Valsts kontrole pēc savas iniciatīvas ir sagatavojusi un iesniegusi Saeimā izveidotajā darba grupā, kuru vada Saeimas priekšsēdētājs, priekšlikumus par izmaiņām divos likumos – *Attīstības plānošanas sistēmas likumā* un *Likumā par budžetu un finanšu vadību*. Priekšlikumi paredz mainīt līdzšinējo budžeta veidošanas procesu un noteikt, ka vispirms tiek apstiprinātas valsts politikas un noteikti rezultāti, kas jāsasniedz, un atbilstoši tam tiek plānoti finanšu un citi resursi; valsts budžeta likumā vienlaikus ar ieņēmumu un izdevumu ekonomiskajām kategorijām ir jāuzrāda arī sasniedzamie rezultāti. Priekšlikumi paredz arī valsts institūciju atskaitīšanos par faktiski sasniegtajiem rezultātiem.

2009.gada beigās Valsts kontroles padome apstiprināja darbības stratēģiju 2010.-2013.gadam, kurā noteica jaunus darbības virzienus, stratēģiskos mērķus, revīziju prioritātes, sasniedzamos rezultātus un rezultātu rādītājus. Kā Valsts kontroles darbības virzieni ir noteikta publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana un Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana.

Valsts kontrole turpina aktīvi darboties starptautiskās sadarbības jomā – gan iesaistoties starptautiskajā revīziju darbā, gan piedaloties starptautisko organizāciju darba grupās, gan sniedzot savu pieredzi un profesionālu atbalstu citām augstākajām revīzijas institūcijām, tādējādi stiprinot savu atpazīstamību un autoritāti ārvalstu institūciju vidū.

Gada pārskats 2009

1.pielikums. Valsts kontroles budžets

	Rādītāji	Faktiskā izpilde 2008.gads (Ls)	2009.gads	
			Plāns (Ls)	Faktiskā izpilde (Ls)
1.	RESURSI IZDEVUMU SEGŠANAI	4 796 742	3 321 819	3 303 542
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	4 620 748	3 283 519	3 283 519
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	175 994	38 300	20 023
2.	IZDEVUMI - KOPĀ	4 498 832	3 321 819	3 125 713
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	4 378 481	3 320 420	3 124 314
2.1.1.	Atalgojumi	2 312 924	1 907 163	1 842 140
2.1.2.	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	1 106 946	673 691	621 167
2.1.3.	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	34 326	18 985	11 970
2.1.4.	Pārējie ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi	747 454	681 464	628 197
2.1.5.	Izdevumi, kas segti no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem	175 994	38 300	20 023
2.1.6.	Subsīdijas un dotācijas un starptautiskā sadarbība (dalības maksa sabiedriskajās un starptautiskajās organizācijās)	837	817	817
2.2.	Pamatkapitāla veidošana	120 351	1399	1399
2.2.1.	Pamatlīdzekļi	75 033	1092	1092
2.2.2.	Nemateriālie ieguldījumi	45 318	307	307

Gada pārskats 2009

2.pielikums. Valsts kontrolē 2009.gadā veiktie auditi

Nr. p.k.	Iekšējā audita nosaukums, pārbaudes nosaukums	Pārskata gadā veiktie iekšējie auditi, pārbaudes	
		Dienu skaits	
		Plānots	Faktiski
1	2	3	4
Iekšējie auditi atbilstoši gada plānam			
1.	Dienesta transportlīdzekļu un autostāvvietu izmantošana	15	25
2.	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole	20	20
3.	Darba vietas aprīkojuma nodrošināšana un materiālo vērtību lietošana	25	25
4.	Darbinieku darba izpildes vērtēšanas organizēšana	12	11
5.	Materiālo vērtību uzskaitē, glabāšana un izmantošana	30	30
6.	Koplietošanas telpu un materiālo vērtību lietošana	30	29
7.	Personas datu apstrāde	15	15
Kopā		147	155
Pārbaudes			
8.	Atbilstības pārbaude	8	5
Kopā		8	5